

2020 WENT DOWN IN HISTORY. AND THE DRINK. INTERMISSION #104

E-zine by Ahrvid Engholm, ahrvid@hotmail.com for EAPA - nominate it for Best Fanzine, plz! - and other victims of fannishness, you folks craving the sf & fan history finds from the Royal Library here presented for the 9th time! Follow @SFJournalen's newstweets from Nordic sf/f/h&fandom - skiffy news for six decades, 1978-2021! Is this a vacczine for Typoid Fever? In thish also your ed's traditional Xmas/New Year's short story. Comments welcome! Late Dec '20.

There's usually editorial comments here at the start, but this time I'll kick off with this year's Xmas/New Year's short story! It's my long-time tradition to write one as seasonal greetings. Editorial comments will instead come last, mostly upon the corona thingy. But I dunno if there's much more to add. After an expected 2nd bump the virus is going down here. Despite vaccine on the way media and some politicians, wanting to show off, still badger (though it's extremely rare any but the old and frail are seriously affected). Maybe they just like pushing people around? --AE

2020 Xmas & New Year Short Story: "The Hiccup Plague"

"You can die from hiccups," Ture Agnell said, chief epidemiologist of the National Health Agency. "To go through more or less violent spasms several times per minute puts a huge stress on your body. If it goes on for hours, days it may cause everything from a heart attack to a stroke. So we'd..."

The pack of assembled reporters had fell silent as Dr Agnell began to speak. But when they got the chance they were like a bloodhounds on the scent for big news:

"Doctor, doctor," one of the bull terriers barked. "Can you say..."

"Say, what causes the hiccups?" a journalist with hair resembling a poodle growled.

"From whe*hick*re did it come?" a third said with a howl like a beagle.

The last one looked embarrassed. He had it! The hiccup virus. The others stepped back and formed an empty circle around the reporter, now looking like a sad puppy...

Dr Agnell did his best to answer all the questions one by one.

It was a mutated version of an ordinary flu virus and it had come from China. The mutation made it more dangerous in a strange way. The communists first tried to hide it. Those little rascals are always up to their funny little pranks, aren't they! They claimed it was just something coming from eating bad rice, but soon they were forced to spill the beans. Their 24/7 Surveillance System of Everyone could neither hide it or stop it. And it spread.

Hiccups are sudden involuntary contractions of the diaphragm, causing more or less painful paroxysms. Medical science isn't sure of what causes it. It comes from somewhere in the digestive system or the throat area. It may appear when you have eaten too much or swallowed air, but it may also burst out without any obvious explanation.

The new thing is that it this time seemed to be contagious and it was caused by a virus. These tiny microbiological machines are not defined as life, as they can't self-reproduce by themselves but need a host cell to multiply. And they would gladly attack the nerve system and stomach and throat and anything. Having the hiccups may seem a little bit funny at first, but after five minutes it becomes irritating, after ten very painful and after an hour serious cause for concern.

Most people being infected fortunately had the hiccups for just a brief time. In many cases the infection passed without any symptoms at all! But for a minority it became very dangerous as it could last for days, even weeks.

You can't sleep. You become exhausted. Your body systems slowly collapse. After a few days being awake you begin to hallucinate. The elderly and people with underlying conditions like high blood

pressure, having cancer treatment , being obese, diabetes, or other medical issues were the vulnerable ones.

The traditionally known cures were effective only in mild cases. You know, to slowly drink a glass of water, to hold your breath for one minute, or being suddenly scared by something. But as the hiccups this time came from a virus, maybe a vaccine could be developed? The leading producers of everything from aspirins to 10 000-Dollar cancer cures jumped at it, Scheisser, Ass-A-Cynica, Murdema and the rest of the merry gang grabbed their microscopes and test tubes.

Millions of people had the hiccups within just a few weeks. Many didn't even notice it. And for most it just came and went. But why waste a perfectly good crisis? The Prime Minister had to think of the opinion polls and the evening news on TV. He must look like that he stood at the helm and steered the stricken ship through the storm. So the PM decided to call for a press conference.

He stepped out on the podium. Behind him hang national flags with the fabric in beautiful but totally unnatural folds, The secret is to use lots of hairspray! The PM had used some too. On his lectern was a placard placed, reading:

PROTECT THE HOSPITALS
Drink Water * Hold Your Breath * Scare Someone

But if you'd expect he'd do anything but scaring folks, you shouldn't hold your breath! He had heard the advice from the National Health Agency, boring things like washing your hands and keeping your distance and bla bla. He'd show them who decides!

"The cabinet has met and I have...we have decided on a few emergency measures..."

The press held their breath, as if that would help. Some where only present on screens, though there had been a few technical hiccups to make that work.

"To protect the health care system it is absolutely necessary for everyone stay at home. So there will be a curfew except for essential errands. All shops and restaurants will be closed, except for selling essential items. Don't travel! Don't meet anyone! No sale of alcohol!"

His boring teetotaller Minister of Lower Education had insisted on the last, not realising that it would make new drink recipe soon go viral : "Dry Medicini: 1 Olive, 1 part Vermouth, 3 parts Hand Sanitizer".

"But if everyone is being locked up in the home and everything closes, sir, how on Earth will people earn a living?" a reporter inquired.

"I wasn't finished. The government will of course pay everyone for that. Here's the slide presenting our economic program..."

A slide with tables and diagrams appeared behind the PM.

"It rather looks like an uneconomic program, sir," another reporter shot out. "How will all this be paid for? Are you going to print money?"

"No, of course not," the PM said.

Stupid question. The national bank didn't print much money any more. They pressed a few computer buttons and created money. Damn the triple torpedoes of inflation, higher taxes and skyrocketing deficit!

"Excuse me, sir," another of these damned weasels pondered. "But from statistics we know the hiccup virus is only dangerous for the elderly and those with underlying medical conditions. Why incarcerate the 99% who aren't at risk and crash the economy, instead of just protecting the old and vulnerable? The health risks from unemployment, bankruptcies, isolation and so are considerable."

The PM took a glass of water and drank it slowly. "Oh, this will only last for a couple of weeks. I forgot, everyone has to wear an uncomfortable mask too. Next question!" he finally said.

The pundits in the press speculated that the government this way just wanted to create a hug collective scare, to frighten the hiccups away.

But two weeks became two months. Bankruptcies and unemployment reached very interesting levels. All airlines kept their expensive jets on the ground. International trade halted. Many shelves in the supermarkets echoed empty, like for clorex and loo paper. Borders closed. Police patrolled the streets to check that no one ruthlessly, masklessly walked his dog. But they left the long lines to all new soup kitchens alone, as long as the poor folks stood at least 200 centimetres apart.

Telecom operators had a steady and increasing income from the domestic abuse and suicide help lines. Walmazone, the world monopoly on on-line sales, had even more wonderful days. Two months became four, became six, became... The weeks dragged on and on and on.

Meanwhile, the pillars of medical research, the pill companies, were ready to pillage the vaccine market to make a pillow for our worried heads. One vaccine candidate was discarded as it needed to be stored at -270 degrees Celsius. The Russians tested the vaccines Vostok, Voshod, Saljut and Mir before they finally succeeded with a syringe full of Venera, named after their Venus probes. The name may have been a bit unwise since rumours began that it gave you venereal diseases.

Anyway, after some trial and error the vaccines came. They had gone through testing phase 1 and 2 and 3 and 2 again and 2.5 and 3 again and circling back to phase 3.14159 and at last being approved for emergency use.

The PM had asked FM, his finance minister, to join him in his office. A committee from Scotland's Heriot-Watts University, famous for their know-how of economics, would present their long-awaited report on how the hiccup crisis had affected the world economy, or what was left of it. What would happen now with unemployment, trade, deficits, inflation, stock markets and everything down to the price of toilet paper. But the PM and FM now learned that the World Health Organisation would have a press conference about the vaccine rollouts, at the same time.

The PM could go through thousands of pages of legislation drafts and navigate through hundreds of bureaucratic paragraphs, but was at loss handling the TV's remote control. He wanted to check the vaccine situation first, on Channel One.

"How do you operate this little bugger," he said helplessly to FM "I need channel one."

"Who's on first?" FM asked.

"WHO," PM answered.

"Watts on second," FM said. "I must follow that. Can you switch?"

"Why switch channel if you don't know what's on?"

"That's right. Watts on."

"What's on second?"

"I told you. Watts. Why do you want the first channel. Who's on first?"

"WHO. Now if I can find the right button..."

"To watch... Who did you say?"

"That's right. WHO's on first."

"Watts on second...But *who's* on first now again?"

"WHO!"

"What?"

"What's on second?"

"Watts!"

And so on. The two highest officials of the government became none the wiser. As if anyone had imagined they were to start with.

It all seemed to go well with the vaccines. Thousands got their shots the first day and soon hundreds of thousands. Within a month millions of doses had been distributed and injected. But since the vaccines had gone through very fast and short tests, no one was really sure if there weren't long-term side effects.

"I'm worried," Dr Ture Agnell said to his closest associate at the National Health Agency, one Dr Abbott Costello.

"Yes, I have seen the reports too," Dr Costello said. "We knew that the shortage of time would make it difficult to see long-term side effects..."

"Most aren't affected," Dr Agnell said. "As with the original virus it's a tiny minority that gets it. It turns up after about a month. It's not death threatening in most cases, but means a certain risk, mirroring the original virus."

"Have you any idea what it comes from?"

"Well, the original hiccup virus juggled around quite heavily with the digestive system, some effects from a little more juggling can't be unexpected."

Dr Agnell sighed. It might mean more questionable lockdowns. Children left behind, divorces, drugs. Even greater economic disaster. Many more deaths from cancer and other illnesses an epidemic would block from being treated. More of politicians sitting on their high horses, trying to pretend to be in charge of microbiology, ordering the entire population to be incarcerated.

"We are between a rock and a hard place," Dr Costello said. "It's a mess."

"Yes," Dr Agnell agreed. "I have never heard of such a side effect. Sure, people are free from the darn hiccups. But instead, for hours and days at end they begin to *burp*..."

Spiffy Skiffy History In A Jiffy

Time for some more digging into the vaults of the digital newspaper archive of Stockholm's Royal Library, as the national library is called in this (constitutional) monarchy. To compensate for corona visiting restrictions it had its newspaper archive open online last spring. Yours Truly jumped at the chance doing some history research, spending hundreds of hours at it, saving approx 1500 clips. This is the ninth issue of *Intermission* presenting the most interesting finds! (Translated or

Strålpistolens vänner även de kluvna

Frågan om kärnkraftens vara eller inte vara har kluvut Sverige i tre delar.

Splittringen har drabbat också sciencefictionfansen i Sverige, dessa framtidens budbärare, som annars brukar stå enade mot den i deras tycke fantasilösa och oförstående omgivningen.

Splittringen inom SF-rörelsen har bland annat resulterat i namnlistor inom sciencefictionpressen, där olika kända fans samlar sig i klungor för eller emot kärnkraften.

Bland motståndarna märks kanske främst SF- och deckarförfattaren Bertil Mårtensson från Lund och "Alvarpristagaren" Rune Forsgren från Umeå. (Alvar är den svenska SF-rörelsens Oscar.)

För kärnkraft är Ingvar Svensson från Uppsala, grundare av Svenska akademien för sciencefiction, Denis Lindbohm i Malmö, grundare av Club Meteor, Kjell Runefors i Trollhättan, redaktör för Cosmos Bulletin, Olle Kindberg i Jönköping, son till K G Kindberg, som gav ut den gamla SF-tidskriften Häpnat! på 50-talet, samt Kjell Borgström från Farsta, svensk fandoms ende SF-poet.

Ytterligare namn återstår att nämna, på både ja- och nejsidan.

Alltså till er som inte kunnat bestämma er för hur ni skall rösta: Hav tröst! Experterna bråkar varje dag i TV-rutan om kärnkraftens för- och nackdelar.

Och inte ens sciencefictionfansen, som lever med atompistoler, atomdrivna rymdskepp, atomdrivna personliga kraftskärmar och atomdrivna äggvispar, vet hur vi skall ha det.

ANDERS PALM

summarised as usual. Nordic readers may enlarge pics and see the original texts, though sometimes blurry for layout and technical reasons.)

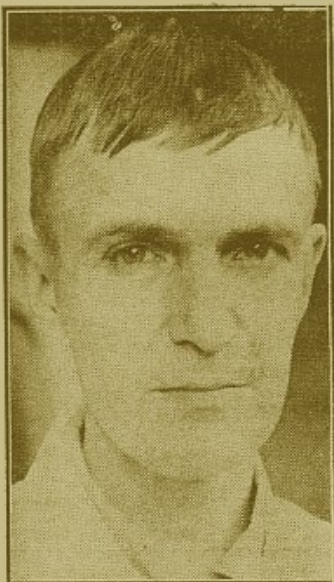
Do you remember the sf community Vietnam War petitions? In 1968 a two-page ad in Galaxy Magazine listed sf writers who were pro- and anti-war. The pro-pros, probably a bit to the right, were on the left. The leftist anti-pros were placed to the right in the spread. See <http://sfforward.blogspot.com/2015/07/sf-vietnam-war-petition.html>

Swedish fandom had something similar. After the Three Mile Island accident in 1979 there was a referendum on nuclear power. (It was a complicated thing with alternatives YES!!, Yes...but, and NO!! The two first together "won" and we still have those plants.) Before the voting the memberzine of the Scandinavian SF Association (SFSF in Swedish abbreviation) ran an ad where sf people had signed up for or against nuclear power. Among pro were eg Lars-Olov Strandberg and John-Henri Holmberg. Among anti were eg Sam J Lundwall and Stieg Larsson. I was listed among the pros, having been knighted with BNHood as publisher of the "Ohnly true newszine" Vheckans Ävfentyr (today's @SFJournalen on Twitter). Anders Palm, journalist and my old editor-in-chief of *Teknikmagasinet* took the opportunity to inform the readers of morning paper Dagens Nyheter of this, March 22 1980, using the rather strange headline "*Friends of the raygun are also split*":

The question of nuclear power or not has split Sweden into three parts. This split has also affected the sf fans in Sweden, these messengers of the future who otherwise stand united against the in their opinion unimaginative and misunderstanding world. The split in the sf movement has eg resulted in name lists in the sf press, where different known fans gang together for or against

Han minns livet på andra planeter

I artikelserien *Livet efter döden* tar vi denna vecka upp reinkarnationen — återfödelsen. Temat behandlas också i Per Ragnars TV-program "Först dö och sedan..." i morgon kväll. Reinkarnationstanken, som är mycket gammal, innebär att man tror att människans själ lever kvar efter döden och uppgår i nya existensformer i människo-, djur- eller växtvärlden. Pytagoréerna utvecklade en noggrann själavandringsteori och även i indiska religioner finner man reinkarnationstanken. Den moderna teosofin har omarbetat den indiska läran till en utvecklingslära. Martinus kosmologi är ett typiskt exempel på en sådan lära.

Denis Lindbohm, 44 år från Malmö.

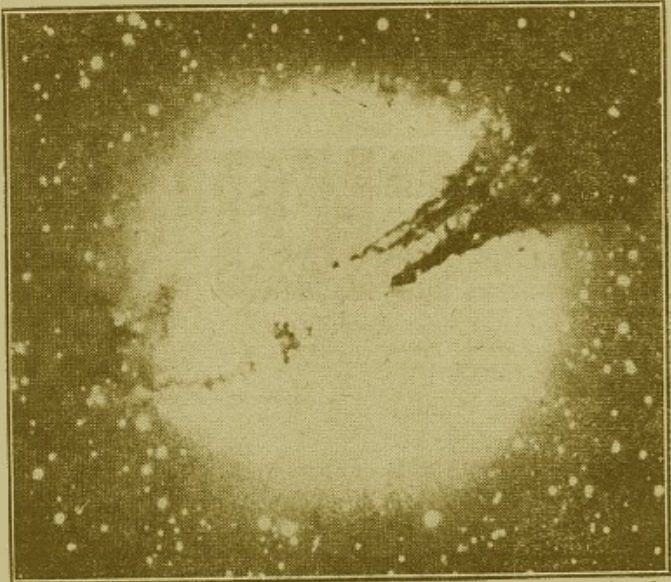
Av Christer Källström

Författaren Denis Lindbohm är 44 år och bor i Malmö. är gift och har två barn. Det är en helt vanlig svensk familj.

Men innan Denis Lindbohm blev den han nu är, var han i fyra år den lilla skånska flickan Esta som föddes 1911 och dog i spanska sjukan 1918.

Han har upplevt att han varit andra människor, han minns att han levat fört i sina tidigare identiteter har han haft sällsamma upplevelser på andra planeter, han har dödat och blivit dödad. Han är övertygad om att det existerar återfödelse, reinkarnation.

I morgon kväll framträder Denis Lindbohm i ett TV-program som ingår i Per Ragnars livsaskadningsserie. Där berättar han om sina reinkarnationsminnen.

Människans själ är evig, enligt Martinus kosmologi. När hon levat här på jorden kan hon mycket väl fortsätta ett annat liv på en annan planet i universum.

Strax innan Denis blev den han nu är, var han den lilla flickan Esta. I en nyutkommen bok, *Jagets eld* (Söktarens förlag), berättar Denis Lindbohm om sina märkliga upplevelser. I den talar han om att Esta var hans mors syster, således var Esta Deniss mormor.

Deniss föddes 1927 i Traneås. När han var 1 1/2 år gammal besökte han sina mormorfar i Lövestad i Skåne. Trots att det var förbjudet för Deniss att besöka sin mormor hos mormor och mormor, gick han ändå dit.

"Gårdarna är vita och försedda med styvtäta spetsmånader. Solen lyser in. Rummet är rätt mörkt och ger mig en dunkel känsla av stränghet, högtid, oberörbarhet... i centrum av intresset finns bilden på väggen".

● Svaret

Det är en smal, svart ram, och innanför den glimmar glas. Bakom glaset finns en mörk bild av en liten människa, som ligger på rygg i en svart låda och har ansiktet vänt mot mig. Jag har den intensiva känslan av att ha funnit svaret på en svår fråga.

Jag föser en stol tillrätta nedanför bilden och upplever hur besvärligt det är att ta sig upp på den stoppade sitsen. Det är en stor prestation att lyckas och att äntligen ha båda knäna på det mjuka sätet och hålla i ryggsädet och titta upp på bilden. Och bilden visar mig själv. Bilden är en bild av mig.

● Jag är Esta

Sedan kommer mormor in mellan draperierna från rummet utanför och griper tag i mig, lyfter mig uppåt och säger en massor, som jag inte kan minnas — för bilden fyller mig; bilden är mig själv. Jag vill veta, jag frågar vem det är — och mormor svarar med sin djupa och varma stämma helt nära intill mig.

— Det är Esta. Det är mormors flicka. Men Esta är död, lilla Nenne... Esta är hos Gud.

Allt detta är ett stort mysterium, och det är något fel i mormors ord, för Esta finns. Esta är hos Gud, och Gud är en snäll gammal farbror — men Esta finns ju inte hos Gud. Hon kallar mig för "Nenne". Hon säger "Nenne" till mig och talar om Esta, som om Esta var något annat — men det är fel: "Jag är Esta".

Deniss Lindbohm tog länge om sina upplevelser som han själv betraktar som liggande utanför det normala. Inte förrän i november 1967 berättade han för sin omgivning vad han haft för upplevelser. Han skrev brev till sina bekanta och talade om hur det var. Det blev för mycket för de flesta av hans bekanta.

Hur förklarar då Deniss själv sina egendomliga minnen?

— Den mest sannolika förklaringen är att: någonting inom

frustrationen av ett och samma superjag, en form av kosmisk personlighetsklyvning. Om vi skulle våga goda den teorin, så är vi allesammans en och samma varelse — olikheterna beror bara på att "jag" finns i olika kroppar. Jag är Du och vi alla...

● Minnen som Esta

Vad kommer då Deniss ihåg från sitt liv som den lilla flickan Esta? I boken berättar han ett Estaminne:

"Jag går på den dammiga landsvägen, och mjölkspannen är mycket tung. Ståltrådsgrepen skär in i mina fingrar. Jag har varit uppe på bondgården bortom järnvägen och hämtat mjölk. Jag satte ner spannen på landsvägen och satte mig på den för

dandrande. Uppe på en mur håller mina skridskamrater på med att våldta en kvinna, och jag upplever vetskapen därom som lustfylld. Plötsligt tumlar hon ut över murens kant och faller rätt ner på gatan framför mig. Hon är naken och blodig. Jag ser hur hon försöker häva sig upp. Hennes ögon stirrar vansinnigt mot mig under det orediga håret.

● Styckar henne

Jag skratrar och stiger fram mot henne och ser mina egna händer. Jag har grova armläder, starka händer. Jag lyfter svärdet och hugger neråt och styckar henne omsorgsfullt, medan jag känner skratret välla ut ur mig, och eldens dån överröstar hennes skrik. Blod strömmar ur de borthuggna lemmarna".

Ett annat minne från denna tid:

"Vi har flytt hon och jag. Hon är mitt liv, mitt allt, skön och värd att offra allt för. Men hon är prästinna och jag är soldat, och gudarnas vrede är över oss — tillsammans med människornas vilda hat. Vi måste fly mycket långt bort, om vi skall finna frid och kunna älska varandra utan fruktan och sätta barn till världen och leva skönt.

● Våldet

Jag ligger på rygg med huvudet i hennes knä. Hon smeker mitt hår och tittar ner på mig, och jag känner jubel inom mig över att vi är varandras. Men så kommer våldet strömande in i form av soldater. De störtar ut ur skogen intill och sliter bort henne från mig.

Sorlet av vågor från sjön bredvid överröstar av vrål och skrän. Jag griper efter mitt svärd, men förgäves. De rycker mig upp, sträcker ut mina armar, och en soldat vräker en lans rätt igenom mig. Jag faller på rygg och han tynger på lansens skruvar och trycker och borrar den i marken. Jag är spetsad.

Sedan myllrar de in över henne och hon gallskricker när de våldtar henne. Och så blir skriket vildare, när de stympar henne. Jag skymtar delar av hennes ljuvliga kropp innan den stora natten faller över mig".

Vetenskapsmannen

Inget bevis för återfödelse

— Deniss Lindbohms berättelse om sina minnen av tidigare liv är sällsam.

Hans minnen av ett liv som Esta bevisar inte att återfödelse existerar. Men minnena av Esta är en liten del av ett växande material av minnen och erindrigheter som talar för att återfödelse skulle kunna vara verklighet.

Deniss minnen från en annan livslång berättelse doktor Jacobson som alltid fantastiska.

— Man kan uppleva en avskat till göra något så intensivt att man efteråt säger "minns" att man har fullföljt sin avsikt och utfört handlingen. Man kan uppleva en dröm så starkt att man långt efteråt kan minnas dess händelser som upplevda i den vanliga verkligheten och inte i drömmarnas värld.

Doktor Jacobson har själv haft kontakt med ett halvduktigt minni-ko som tror sig ha agerat i historiska miljöer. När dessa minniskor sedan sett bilder från dessa upplevda miljöer säger de, att de har "kant igen sig" i medeltidens Frankrike eller sextonhundatals Sverige. Men sådana "minnen" som förligger till andra utomjordiska planeter är däremot mycket sällsynta.

Känner doktor Jacobson Deniss Lindbohm?

— Jo, jag känner honom sedan några år och har sett att han i vardagslivet står stadigt på jorden; det må tillåtas honom likaväl som andra att gissa och spekulera över sina och världens.

● I fyra år var han flicka och dog i spanska sjukan
● Han minns att han dödat och dödats för längesen

mig är ödligt, säger Deniss. Detta någonting lämnar min kropp när den dör, och hamnar — dumhetsligt eller viljesdrivet — i embryot i en gravid varelses livmoder.

● En världssjäl

Men Deniss Lindbohm går längre och tror att det också kan finnas en världssjäl i form av en kraftfull, ett psykiskt fält.

— Det är tänkbart att det vi upplever på något sätt speglas in i världssjälens och arkiversen där. Vi kan också tänka oss att varje levande jag är ett fönster för världssjälens, en tillgång till i materiens värld.

— Konsekvent med den tanken följer då att alla de olika jagen i själva verket är skilda

att vila. Jag var förstig. Tanken att dricka ur spannen kom upp i mig. Jag ställde mig på knä på diketrenen, bände upp spannets lock och lutade den, drack mjölk och kände smaken av spensvarmjölk och av bleckplåt. Inom mig fanns skuldskänslan: Så där fick jag ju inte göra".

Men Deniss kan minnas mycket längre tillbaka i tiden. Han har färgstarka upplevelser från andra planeter långt ut i universum.

En tid levde han som krigare i mordets världar, en värld som fanns för flera miljoner år sedan långt bort från jorden. Här berättar han ett minne från den tiden:

"Jag står på gatan. Den är belagd med kullersten. Eldbelyst rök vältar ovanför mig. Jag hör skrärande skrik genom eldens

nuclear power. Among the opponents we find primarily sf/crime writer Bertil Mårtensson from Lund and the "Alvar-awarded" rune forsgren from Umeå. (The Alvar is the Oscar of the Swedish sf movement.) For nuclear power are Ingvar svensson from Uppsala, founder of the Swedish Academy for SF, Denis Lindbohm in Malmö founder of club Meteor, Kjell Rynefors in Trollhättan editor of Cosmos Bulletin, Olle Kindberg in Jönköping, son of KG Kindberg who published the old sf magazine Håpna!, and Kjell Borgström from Farsta, Swedish fandom's only sf poet. More names could be mentioned for both Yes and No. So, if you haven't made up your mind for how to vote: take comfort! Experts fight every day in TV about the pros and cons of nuclear power. And not even the sf fans who live with atomic guns, atomic powered spaceships, atomic personal force fields and atomic eggbeaters, know how it should be.

There you got some more pro- and anti-names. (BTW, the late Kjell Borgström wasn't fandom's only sf poet. We also have the illustrious Comet-John Benzene jr...but that's another story.) I have myself always been pro nuclear power. I simply think that cutting edge technology expands our boundaries and capabilities and leads to further progress for humanity. And we need more energy. Yes, there have been a couple of serious accidents but overall they haven't been the total disasters the environmentalists anticipated. (And the Chernobyl one wasn't caused by technology, but by doing criminally reckless experiments!)

Wolf von Witting, then conductor on the suburban Saltsjöbaden trains, philosopher sf fan from last issue, had BTW this comment about the Chernobyl accident in a people-on-the street query in Aftonbladet, April 30 1986, "Are you afraid we in Sweden may be harmed?":

"No. I don't think it will harm us. Most of it has hit the people over there. But of course, if there is a disaster closer by...

Är du rädd för att vi i Sverige kan skadas?

WOLF VON WITTING, 26, konduktör, Saltsjöbaden:

– Nej. Jag tror inte att vi blir skadade av det. Det mesta har drabbat dem därborta. Det är klart, att om det inträffar en katastrof närmare så...

Han berättar om sitt tidigare liv — när han var sin egen master

Av GUNNAR ROSELL

— Någonting i mig är odödligt...

Säger Denis Lindbohm, 44, trebarnspappa från Malmö.

I kväll kommer han att berätta om sitt tidigare liv.

Det blir en kuslig och utmanande skildring om återfödelsen.

Håll i er framför TV-apparaterna i stället.

Per Ragnars program "Först dö och sedan..." kommer att upprepa många citat.

En av de medverkande, författaren Denis Lindbohm, kommer nämligen att berätta om sitt tidigare liv.

Och hur han återföds.

Den skånske trebarnspappan fortsätter.

— Döden innebär inte något slut — jag lever vidare.

Denis Lindbohm har i hela sitt liv hunnit på minnen från sitt tidigare liv.

Frammande världar

Minnen som ständigt följer honom. Minnen från främmande världar och planeter där han bland annat varit med om att döda och själv bli dödad.

I sin bok "Jagets eld" berättar Lindbohm att han under åren 1914–1918 var den lilla skånska flickan "Esta".

Esta Thymell föddes 1914 och dog 1921 i Långedag i Skåne.

Esta var hans mors syster. Hon dog i spanska sjukdom.

Denis Lindbohm.

— Men Esta lever fortfarande i mig. Hur kan jag ha fått döden?

— Längs märke till att det inte är någon diffus känsla av att jag nog varit Esta. Utan det är frägnen om direkt självupplevda minnen.

— Hennes hjärna spelade in vad hennes kropp upplevde.

— Jag som skildrades i oktober 1929. Esta är efter hennes död, upplever i minnesform vad Esta hjärna spelade in.

I kvällens TV-program har Lindbohm fått fyra minuter för att delge tittarna sina minnen från sin tid som Esta.

Han kommer att berätta om "den dansliga landsvägen, om den tunga mjölksponnen som han drack ur när han satt på diskbänken och var tystig".

— Jag minns mina små fötter. Ah, Gud, vad jag hade ontat mig dem. När jag låg i min säng, plömdes och var rädd, så bad jag mor att hon skulle ställa tofflorna på byrån så att jag kunde se dem. Jag lämnade efter att bli frisk och få ha dem på mig.

Men jag fick inte mina tofflor. Jag fick sköten i stället. Jag minns det. Känner att jag upplevt det. Jag fann i Estas hjärna.

Hur känns det att minnas detta och alltinget?

Lindbohm till Aftonbladet:

— Det är ytterst påfrestande att lära på minnen av det sång jag gör. Det kan landstinget se outsläppliga. Många gånger har jag varit beredd att ta farväl av mitt liv.

Att lösa

— Att ge offentlighet för dem är också svårt. Jag är medveten om att folk kan göra mig till ett följande. Men det bekymmar mig inte längre.

Doktor Nils-Olof Jacobson lämnar Lindbohm sedan flera år tillbaka. Han anser att Lindbohm står "värdigt på jorden".

I ett uttalande till Expressens bok sköcker, dr Jacobson bland annat:

"Denis Lindbohms minnen av ett liv som Esta bevisar inte att återfödelse existerar. Men minnena är en liten del av ett växande material av minnen och erfarenheter som talar för att återfödelse skulle kunna vara verklig."

Min plikt

Denis Lindbohm:

— Jag begär inte att någon övertids ska acceptera mina upplevelser. Men jag har smält det som en plikt mot forskningen att delge de erfarenheter jag har. Sedan blir det experternas sak att analysera mina minnen och hypoteser.

— Jag vill att människorna ska sätta sig in i problematiken när det gäller återfödelsen, säger Lindbohm till Aftonbladet.

Pro-nuclear was Denis Lindbohm of Malmö in the south, one of the earliest fans (founding club Strate-Organisation in 1949, evolving into club Meteor in 1952). Known as Father Denis, he was one of the founders of Swedish fandom together with Sture Lönnestrand. He published the humorous fanzine C/loev, being a bit like a Sverifan version of Bob Tucker, but with one little fault: he believed in reincarnation. Denis and I corresponded for years (and I was one of few who met him after the 1970's). Beside many fine sf novels - with an easy-going style I think was quite underrated - he also wrote a long row of nonfic books about reincarnation and related stuff. We read about it in Göteborgs-Tidningen April 25 1971 (prev page), the day before a TV program where he talks more about "earlier lives", "Tomorrow Denis Lindbohm tells about how he existed earlier on TV: He remembers life on other planets". Some excerpts:

Author Denis Lindbohm is 44 years old and lives in Malmö, is married and has two children. A quite ordinary Swedish family. But before Denis became what he is now, he was the four year old Scanian girl Esta, born in 1914 and dead in the Spanish flu in 1918. He has experienced being other people...having had strange experiences on other planets, he has killed and been killed. ... In the new book Jagets eld ("Fire of the self") Denis tells about his strange experiences. He says that Esta was the sister of his mother, and Elsa was thus the aunt of Denis. Denis was born in 1927 in Tranås. When he was 1½ he visited his grandparents in Scania. Despite being

banned from going in to the living room by the grandparents he still went in, /Quote from the book of how he there saw a photo of Esta and had a strange feeling and was told it was his dead aunt, now "with God". / It was not until November 1967 he told others of his experiences. He wrote to his friends and told how it was. It was too much for many of them. /Dénis explains./ ...Most probably something within us is immortal, this something leaves the body when we die and lands randomly or by will in the embryo in the womb of a pregnant woman... /Dénis believes in a "world soul in the form of a psychic force field/ ...it is possible that what we experience is recorded and archived there ...the different me:s are expressions of one and the same super-me, a form of cosmic personality split. If you dare to accept this theory we are all one and the same being- the differences comes from the "I" existing in different bodies. /Then follows what he claims to remember as Esta, but he has also/ ...colourful experience from other planets far out in the universe. For a time he lived as a warrior in a world of murder existing many million of years ago far away from Earth. He tells about a memory from that. /Follows a long quote from his book. As a warrior he kills a woman, a priestess. A flees with another woman whom he loves but is killed./ Caption: Man's soul is eternal, according to the Martinus cosmology. After life here on earth we can very well continue to live on another planet in the universe. /The info box tells about the TV show, done by one Per Ragnar./

Swordsmen on alien planets is all very Robert E Howard! The article ends with "*The scientist: No proof of reincarnation*". To be fair Dénis never tried to push for his beliefs in his letters and try to convert me. And I told him several times that I didn't believe in this stuff. The human brain is wonderful in creating beliefs! People will falsely claim eg that they are "pregnant with an elephant" (like Preussian field marshal von Blucher) or made of glass (like king Charles VI of France) or born "in the wrong body" (popular to think today). Humans are very *unreliable* witnesses, often believe in totally erroneous ideas, and do bad things like faking ballots or not accepting defeat.

Aftonbladet also covers Dénis and reincarnation, April 26 1971, "*He tells about his earlier life - when he was his own aunt*". Some excerpts here too:

/Beginning talking about Esta/ "*The recordings of Esta lives in me. How did I get them? Notice it isn't a diffuse feeling that I have been Esta. It is a matter of direct memories of experience. Her brain recorded what her body went through.*" /He'll talk about his memories as Esta for 4 minutes in the TV program of which examples are given in the article. He's not worried about going public even if he may be ridiculed. A doctor knowing him says he is a "steady person"./ "*I don't demand that anyone without questions shall accept my experiences. But I see it as a duty to research to share the experiences I have. And then it's for the experts to analyse my memories and hypotheses. I want people to get acquainted with the problems,*" Lindbohm says to Aftonbladet.

**VISPRAMEN
STORKEN**
Smedsudden
SÖNDAG 8 OKT. KL. 20.30
Sam J Lundwall
+ annat trivsamt visfolk
Visor sönd. o. tisd. End. medl.
Välkommen till oss

Dénis was a friend of Sam J Lundwall, the author and publisher, whose singing career I've told about in an earlier *Intermission*. Dénis and Sam where the main fans in the imaginative and mock "Fannish War" in the late 1950's and 1960's, where they pretended to be rulers The Autarch of Strateborg and Lord Theo of Chandra at war with each other. It was performed through fanzines, proclamations, tape recordings and even amateur 8 mm films. I

found this ad in Expressen October 8 1966 about singer-songwriter Sam, when he performed on "The Stork", a music barge anchored by a Stockholm quay. This was a legendary club in the 1960's where all the big singer-songwriter names of the era performed, like Cornelis Vreeswijk, Fred Åkerström, Finn Zetterholm - and Sam J Lundwall. He was for a while up there with the hotshots!

Another important fan active in the 1960's was Leif Andersson. He became nationally famous when he won the 10 000 Crowns in a TV quiz on the subject Astronomy, and later

Till Capris sol

reser inom kort den unge astro-
nomiexperten och förra TV-idolen
Leif Andersson. Han skall inte
njuta av solen som vanliga Capri-
turister, utan titta på det nämnda
himlafenomenet på ett vetenskap-
ligt sätt på Saltsjöbadsobservato-
riets Caprifillal. Man räknar med
bättre möjligheter att studera solen
på Capri än i Sverige, av någon an-
ledning.

Leif blev idol 1960, då han vann
10 000 kronor i TV-tävlingen "Ut-
maningen" inom ämnet astronomi.
Raskt blev den då 16-åriga Leif,
som är jordbrukarson från Vinberg
nära Falkenberg i Halland, "TV-
Leif", "TV-Stjärnan" och "Komet-
ten" med hela Sverige. Idolskapet

Leif pluggar nu för högre utbildning i
Lund, för att bli astronom förstås.
Förutom stjärnor är han också något
av en expert på för länge sedan
utdöda djur, skräckböcker och andra,
som han brukar hålla föreläsningar om
på sin oeffterhärmliga dialekt inför
en förstummad bekantskapskrets.

Till intressena hör också science-
fiction-litteratur, något som ligger
nära till hands för en astronom
kanske. Leif är aktiv sciencefiction-
fan och ger ut egna amatörtid-
ningar i genren, "fanzines", som det
heter bland dem som är inne på om-
rådet.

På Capri skall Leif titta på solen
tillsammans med en annan ung
astronom, i skift så länge solen vi-
sar sig, och ledigheter blir det bara
när det är mulet, och det är det
sällan på Capri. Minst ett halvår
blir Leif på Capri, så kompisarna i
sciencefiction-klubbarna får klara
sig utan sin mest omskrivne repre-
sentant en lång tid.

Leif Andersson: Träffas på Capri.
törde inte Leif så värst mycket
an fortzatte som flitig skoigosse
dolandet fick en kort renässans
följ, då Leif var med i nordiska
"V-tävlingen" "Tärningen är kastad"
och glädde finska tittare med att
svara "Kyllä" emellanåt.

Cont...

Leif pluggar nu för högre utbildning i
Lund, för att bli astronom förstås.
Förutom stjärnor är han också något
av en expert på för länge sedan
utdöda djur, skräckböcker och andra,
som han brukar hålla föreläsningar om
på sin oeffterhärmliga dialekt inför
en förstummad bekantskapskrets.

Till intressena hör också science-
fiction-litteratur, något som ligger
nära till hands för en astronom
kanske. Leif är aktiv sciencefiction-
fan och ger ut egna amatörtid-
ningar i genren, "fanzines", som det
heter bland dem som är inne på om-
rådet.

Cont left...

became a professional astronomer. But he was also an sf fan, which we see in this Dagens Nyheter story August 8, 1965, "To the Sun of Capri":

...the young astronomy expert and TV idol Leif Andersson soon travels. He'll not enjoy the sun like ordinary Capri tourists, but study the named heavenly body in a scientific way at the Saltsjöbaden observatory Capri branch. Leif became an idol 1960 when he won 10 000 crowns in the TV quiz "The Challenge" on the subject astronomy. Soon the 16-year old Leif, a farmer's son from Vinberg near Falkenberg in Halland became "TV Leif", "TV Star" and "TV Comet" over all of Sweden. But being a celebrity didn't bother Leif that much and he continued his school work. Being an idol had a brief comeback last year in the Nordic TV competition "The Die is Thrown" and made Finns happy by answering "kyllä" sometimes. Leif is now very busy studying in Lund, to be an astronomer of course. Beside stars he is also an expert on since long extinct animals, dinosaurs and other things he lectures about in his indistinguishable dialect in front of stunned audiences of friends. Among the interests is also sf literature, something close at heart for an astronomer. Leif is an active sf fan and published his own amateur magazines in the genre, "fanzines", as it is sometimes called in that field ... He'll be on Capri for t least half a year so the buddies in the sf clubs have to do without their most talked about representative for a long time.

To continue the fan parade, another leading fan from the era was Carl Hällström or Sture Sedolin as he is also known as (not sure, but I think "Sture" one of his extra first names and "Sedolin" a name existing in his family tree) who started the small sf magazine *Nya Världar* ("New Worlds").

Columbi rymdägg

■ Den svenska tidskriftsfloran har begåvats med en ny Science fictiontidskrift: "Nya världar". Innehållet bekräftar den gamla sanningen att den ende nu levande författare som kan skriva SF är Ray Bradbury. Tyvärr är han inte representerad i tidskriften. Så här bör man nog inte ens ute i rymden börja en novell: "När vårt stora, enormt snabba rymdskepp gled in i den blå planetens atmosfär, låg jag skakande av skräck i min köj med min hustrus tröstande armar omkring mig". Artiklarna om SF formuleras inte särskilt mycket bättre: "Science fiction är den sannskylidiga litteraturen för vår tid, den andra elisabetanska tidsåldern, tidsåldern som redan väntar på en ny Columbus som skall föra sin raketdriven karavell genom rymdens djup". Columbus himmelsfärd. SF, det är religion, det.

Unfortunately it only came in one issue, but Expressen wrote about it June 13, 1964. "Columbus' Space Egg":

The Swedish magazine flora has seen a new sf magazine, "Nya Världar". The contents verify the old truth that the only now living author who can write sf is Ray Bradbury. Unfortunately he isn't represented in the magazine. You shouldn't start a story like this not even out in space: "When our big, extremely fast spaceship slid into the atmosphere of the blue planet, I lay in my bunk shaking with horror with the comforting arms of my wife around me". The articles about sf aren't phrased much better. "Sf is the truthful literature of our time, the second Elizabethian era, the era waiting for a new Columbus who shall bring the caravelle rocketship through the depths of space." Columbus journey through the sky. Sf is religion.

The reviewer was a bit negative, wasn't he... I'll tell you a secret, the tabloid Expressen isn't itself the most intellectual publication in history either! Onward... As covered in earlier issues, media reported about the first Swedish sf con, Luncon in 1956 - even in national radio! Here's a report I missed, from

Svenska Dagbladet August 20 1956, "Union formed for sf" (ie a federation, not a "trade union"...):

Sweden's and also Scandinavia's first sf convention has taken place in Lund Saturday and Sunday, attended by about 35 youth from Stockholm, Luleå, Eskilstuna, Surahammar, Jönköping, Halmstad, Malmö and Lund. A Swedish "SF Union" was formed during Sunday, and a committee was set up to prepare next year's Swedish convention and Swedish participation in the Worldcon in London 1957. During the convention days there have been several lectures giving the attendees a look into the fantastic world of tomorrow. Moon rockets, flying saucers, and interplanetary research trips have also been discussed. The activities of the different clubs is coordinated by a central committee chaired by student Kjell Pettersson, Lund.

Now, this first "union" soon collapsed in internal friction, and a new one was founded, and fell apart, a new one came, and split, again and again, until in 1960 the Scandinavian SF Association came. (Which celebrated it's 50 th anniversary on the small Ökon 2 October 24, BTW due to Known Causes the *only* Swedish con 2020.)

★
**Union har bildats
för science fiction**

LUND. (SvD:s korr.) Sveriges och tillika Skandinavien's första science fiction-kongress har under lördagen och söndagen pågått i Lund med deltagande av ett 35-tal ungdomar från Stockholm, Luleå, Eskilstuna, Surahammar, Jönköping, Halmstad, Malmö och Lund.

Under söndagen bildades en svensk "Science fiction-union", varvid dessutom tillsattes en kommitté som skall förbereda nästa års svenska kongress samt ett svenskt deltagande i världskongressen i London 1957. Under kongressdagarna har ett flertal föredrag hållits, vilka gav deltagarna en inblick i morgondagens fantastiska värld. Dessutom har diskuterats månnaketer, flygande te-fat och interplanetaiska forskningsresor.

De olika klubbarnas arbete samordnas av en centralkommitté, vars ordförande är stud. Kjell Pettersson, Lund.

Intermission has covered space poet and Nobelist Harry Martinson earlier, famous for the poetry cycle *Aniara*, and his contacts with the sf group Atomic Noah from 1945 and on. Here's more.

The first poems of *Aniara* came already in his 1953 collection *Cikada*, and sensing something big was brewing newspaper Svenska Dagbladet made a visit to Harry already in 1955, July 31. "*Nebula in Trosa gave Martinson the impulse for 'Doris and Mima'*", beginning with describing the settings of Martinson's countryside cottage in Gnesta south of Stockholm, and then:

Nebulosa i Trosa gav Martinson impulsen till "Doris och Mima"

Harry Martinson som biografmaskinist. Det är Chaplins klassiska farser som intresserar honom.

GNESTA. (SvD:s utsände medarbetare). Vid stranden av sjön Sillen utanför Gnesta ligger ett ställe som heter Gustavsberg. Det har legat där länge, men det drojde fyra fem år innan Harry Martinson hittade det. Nu har han flyttat dit från Spångas flygmaskinsbuler. Han kunde inte ha fått det bättre. Stället har varit rävgård, och dog det åt de skygga vilddjuren, så måste det duga åt en skygg poet. Stämningen är fridsam. Den sista isen smälter ljudlöst i solen, en vänlig gubbe krattar fjällslöv på gårdsplanen, och husets hårdaste stol (med tanke på inchiäs) sitter Svenska akademins matros och funderar på medeltidern. Han fyller 50 år den 5 maj.

(Fortf. sid. 17: Martinson...)

Chaplins gags och Lao-tse hälsobrunnar för Martinson

Sitter han och gämnar ner sig och blir jall och dori som det heter på framtidslang i "Sången om Doris och Mima"? Det är en näsvis fråga, och den förtjänar inget svar. Svaret kan vem som helst läsa inlämnat i en annan av dikterna i "Cikada". Där talas någonstans om den milda sorgarna som efter hand uppstår i hjärtat. Någon annanstans sägs det att man ska klänna sig ense i tid med det som ska förgås.

Martinson var en gång en av de fem unga. En gick bort av dem, och så var det fyra kvar. Nu är Martinson en av de fyra medeltiderna. Ingen annan har väl tänkt på det, men själv har han gjort det. Han är glad att han inte lever under steinalder, för då blev ju männen ihjälslagna när de fick skuggstubb eller kanske något senare.

— Det är medeltiderna som har gjort kulturen möjlig, säger han. Eller rättare kulturen blev möjlig när medeltiderna började tolereras. Ingenting är väl billigare än att förgå sig i det biologiskt unga. Det är ju som att samla de vackra blomorna och kasta bort de andra. Vad är t. ex. medeltiderna hos en dramatiker som Anouilh? Slapphet och vidrighet. Så kategorisk är han.

— Näja, det var kanske inte något överväldigande dröjslag.

Därefter hör ett best väsende. Det låter som ett anfall. Det är det också. Det är Harry Martinson som skriater. Han kan inte bärja sig längre. Han klappar. Jag vet inte om han skriater åt Frankrikes Baraull eller åt Sömlands öl, men det är tydligt att hjärtat sorgarna någon gång kan lämna rum för en munsterhet över allt föränd. Det finns ord för att beskriva hans tillstånd: det är ovanliga ord, och man hittar dem i "Sången om Doris och Mima". Martinson är vlam och gondel.

Pjäserna i lädan

De kungliga dramatikererna är föresten ofta de bästa. Strindberg är kategorisk. Och Ibsen och Sartre och Camus. Men Shakespeare var inte kategorisk. Och Tennessee Williams är inte heller kategorisk. Själv har jag ett par pjäser i lädan, och de skulle ha varit färdiga för länge sedan, om jag bara hade velat vara kategorisk, men det vill jag inte.

Inspirationens källa

Vi måste tala om något ledsamt. Om reservatpennor eller politik. Reservatpennorna hör till de stora problemen, de eviga bekymren i hans författarliv. Han har provat tigg. Det är alltid något

fel på dem. De licker eller också täl de inte tryck. Martinson vill trycka. Nu har han återgått till småskalens stälpenna. För säkerhets skull använder han J-penna. Den täl tryck. Dessutom måste den doppas. Och doppande ögonblick är löst. Då rinner det till i huvudet. Bläckhornet är inspirationens källa. Martinson skriver under somnarna. Jo vackrare det är ute, desto bättre går det. Därför har han vid ett öppet fönster. Men man kan inte bara sitta stilla. Man måste upp och gå, arbetet kräver rörelse. Restaurangernas cigarettflickor bär sin läda på magen. Martinson skulle behöva ha sin skrivmaskin där. Då skulle han kunna nomadisera fram och tillbaka i sin långa fil av sällskapsrum, fråg husets enda ända till den andra.

En nebulosa i Trosa

En natt i augusti förra året Harry Martinson ut för att kika stjärnorna. Han bodde då i Gustav Sandgrens stuga i trakten av Trosa. Det var ovanligt stjärnkärl, och han roade sig med att leta bland planeter. Vad han sökte var egentligen Andromedanebulosan på hundra miljoner ljusår avstånd. Och plösslit stod han öga mot öga med den. Han hade hela galaxen i likhet. Han fick nästan en chock av att med ens kunna se så långt ut i universum, och efteråt gick han in i kamraren och stängde dörren efter sig. Det var ur den upplevelsen som "Sången om Doris och Mima" väste fram, svenska litteraturens första prov på lyrisk science fiction.

Harry Martinson har fått många brev med anledning av den dikten. Många har haft nöje av den, men många har också blivit oroad, och några få har blivit förargade, nämligen chronoschougnarna som har sin snävspråkiga bana utslaget framför sig till livets slut och som därför hellre skäller på poesien än de hyter upp en gamla rostiga räl.

— Det är inte på nervklänker och sinnessjukhus som man bäst aviser i denna oro, säger Martinson. Det gör man i dikten. Det är nu en gång författarens uppgift att vara den sensibla och skriva sin kronika om vad som händer. Men inte om dagens händelser som tidningarna. Utan om årets och årtiondens händelser. Och med tryckpunkten litt annerlunda förtärd än i dagpressen.

— Det är ett uttalande? Det låter mistansat. Men det blir för mycket för Martinson. Han stänger jalouserna, han fiskar upp en vit duk ur ett fodral, han lyfter fram en apparat på bordet, han sysslar med en rulle. Sedan utbrer Charlie Chaplins "Hälsobrunnen" på Martinsons duk. Vikten hälsobrunnen kan bli vlam och gondel för mindre.

U. 5—m.

...he is 50 May 5. Is he becoming gammed and becoming jail and dori as it is said in future slang in "The Song of Doris and Mima"? ... You can read the answer in the poems in *Cikada*. It speaks of the mild sorrow that after a while comes into the heart. ... He is glad he doesn't live during the Stone Age, when men were slain when they got a beard or perhaps a little later. "It is middle age that has made culture possible," he says (Caption: Martinson running a cinema projectionist. His interest is Chaplin's classic farces.) /He discusses things like theatre plays he likes, and.../ When it comes to politics he doesn't feel in good mood. He doesn't understand the political man. For him politics is the art of the ridiculous and he can't sympathise with anyone but the individual. His hope is in the individualists. /Among religions he has a soft spot for Lao-Tse, otherwise his attitude to religions is like for politics. He speaks of happiness, which is difficult to catch and keep. / Harry Martinson went out to look at the stars one night in August last year. He then lived in Gustav Sandgren's cottage around Trosa. It was a clear starry sky, and he amused himself with finding the planets- What he really looked for was the nebula Andromeda a hundred million light years away. /2 mill l y, I think/ And suddenly he stood eye to eye to it. He had the whole galaxy in his telescope. /He owned an amateur telescope./ He had a shock from being able to see that far out in the universe, so afterwards he went inside and closed the door. "The Song of Doris and Mima" grew out from that experience, the first sample of poetic sf in Swedish literature. Harry Martinson has received many letters because of that poem. Many have enjoyed it, but a few have also been annoyed, namely the chronoschougians /???? - maybe a private term from Harry M/ who have a narrow track laid out for them until the end of life, and thus rather bash the poet than disbanding their rusty rails. "It's not on nerve clinics and mental hospitals you best read the worries of the time," Martinson says. "You do that in the poems. It is the task of the author to be sensitive and write the chronicle about what's happening. But not about the events of today like in the newspapers. But about the events of the year and decade. With the focus somewhat shifted compared to the daily press." /Martinson finishes the interview by setting up his projector to show Chaplin's "The Cure"./ What Cure? Things like that makes you vlam and gondel. /Slang from Aniara./

Black Holes Matter!

★ OSS RYMDPIRATER EMELLAN.
Harry Martinson har varit i Uppsala och berättat om science fiction. Det finns många fina diktverk i genren, tyckte Martinson. De bästa: Ray Bradburys "Invasion på Mars" och A. E. van Vogt "Uppdrag i världsrymden". Själv läste Martinson förstås sina egna rymddikter ur "Cidada".

There are many examples of the space poet's interest in sf. In 1955 he eg visited Uppsala and held a lecture which seems to have dealt a lot with the genre, as Expressen reports May 27, "Between us space pirates":

Harry Martinson has been in Uppsala and talked about sf. There are many poetic works in the genre, Martinson thought. The best ones:

Första steget ut i världsrymden

Harry Martinson på sin flytande terrass framför bostaden.

Universum fascinerar men jorden binder oss

SJÖN SILLENS STRAND. (SvD:s utsände medarbetare) En bra bit ner i Sörmland, en mycket vacker högsommardag, vid en kall pilsner i skuggan av bätthuset på sin tomt tog författaren Harry Martinson del av nyheten att människan skall sända upp små satelliter till kretska kring sin jord. Han tog meddelandet som en man av sin tid, mycket behållskat och utan att låta sig imponeras. Ett av hans första uttalanden blev: "Tur att dom ska gå så högt så man slipper få dom i skallen". För ett par år sedan skrev han Sängen om Doris och Mima, en symbolisk berättelse om rymdskeppet Anlara som går i skytteltrafik mellan jorden och de övriga planeterna. Den stora dikten har kallats den svenska litteraturens första prov på lyrisk science fiction.

På vintern är universum närmast Harry Martinson. Det går sällan en kväll utan att han spanar med kikaren efter Andromedanebulosan som gav inspiration till Doris och Mima. Om sommaren är kvällarna för ljusa för privatastronomi men vem behöver inspiration från rymden en sommar som denna? Platsen där författaren lever med sin familj är som bilden av den svenska sommaridyllen: höga granar som vjedskydd, björkar som svalkar, en frisk gräsmatta som slutar ner mot sjön med blått. Det är bara huset som är gult i stället för rött.

Vem kan bli annat än jordbunden i en sådan omgivning?

Satelliter, ja-ha. Det är mycket märkligt det här, kanske blir det ännu märkligare om fjorton dagar.

Vetenskapsmännen pendlar mellan hopp och pessimism SvD-enkät om satelliterna

Människan står beredd att ta sitt första steg ut i världsrymden. Från jorden uppsända satelliter skall gå sitt kretslopp, inlänkade i planeternas lagbundna rytmer. Vetenskapsmännen över hela världen har med intensivt intresse tagit del av det märkliga meddelandet från Amerika, och överallt är man på det klara med att det är stora och svindlande perspektiv som öppnas. Från flera håll uttalas uppfattningen att det nu kanske bara är en fråga om år eller årtionden, då erövringen av rymden på allvar kan ta sin början.

— Det är den viktigaste nyheten sedan atombomben, säger presidenten i den internationella astronautiska federationen, den amerikanske civilingenjören Fred C. Durant, som just nu anlänt till Köpenhamn för att leda den internationella rymdfartskongressen. Mr Durant anser att människor inom 25 år kan få vara med på resor bl. a. runt månen.

SvD har uppsökt skalden och Kosmos-länkaren Harry Martinson för att höra hur han reagerar inför de uppseendeväckande nyheterna, och i vidstående intervju framlägger han sina synpunkter. Vetenskapsmännens kommentarer, pendlande mellan optimism och pessimism, återspeglas i uttalanden på denna sida och på sid. 7.

Professor Olof Rydbeck.

Professor Knut Lundmark.

Öppnar rika möjligheter Riskabel utveckling

Det är många tankar, som tränger sig på, då man läser nyheterna från Washington om de nya amerikanska rymdfarkosterna, säger professor Olof Rydbeck vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Självfallet hoppas jag på gott samarbete med amerikanerna. Det rör sig här om så dyrbara experiment, att endast ett stort och rikt land som USA kan ha råd att göra dem.

För radioastronomi kommer satelliterna att bli av största betydelse. Radiostrålningen från solen, vår egen Vintergata och världsrymden i övrigt är vid detta laget ganska väl känd, när det gäller ultrakortvåg, som går igenom det elektriskt ledande skiktet i jordatmosfären på ca 100 km höjd. Annorlunda förhåller det sig med de långa radiovågorna från sol och världsrymd, som reflekteras mot detta skikt. Att få kännedom om dem

— I själva verket är det hela mycket enkelt — sedan väl problemet i fråga om initialhastigheten fått sin lösning. Den ute i rymden kring jorden fritt svävande kroppen är ju en rätt gammal nyhet, säger professor Knut Lundmark, Lund.

Nästa steg kan mycket väl bli en hel rymdstation, vilken skulle ge möjlighet till oändade forskningsresultat. Men är det verkligen så säkert, att vetenskapen får sista ordet?

Själv är jag pessimist och nyheten om de första "rymdsatelliterna" kastar ett dystert perspektiv framför sig, fortsätter professor Lundmark. I och med att det blir möjligt att upprätta en hel rymdstation, kommer självfallet de politiska intressena att anmäla sig. Ingen kan blunda för dess enorma strategiska betydelse och det övertag, den ger innehavaren. Därför är det stor risk att det blir en kamp mellan olika maktgrupperingar

Forts. sid. 6, sp. 3. MÖJLIGHETER

Forts. sid. 6, sp. 8. RISKABEL...

Människan mot rymden

Ledande artikel se sid. 4.

Coming soon: "Faniara"

Fandom poet Comet-John Benzene's next project is "Faniara". The last trufans are fleeing from a dead fandom, devastated by gamers and masquerades. Enroute to the Tucker Hotel they are detoured by a roadsign typo. And being without bheer and stencils for hours and days they slowly despair...

Ray Bradbury's "The Martian Chronicles" and AE van Vogt's "The Voyage of the Space Beagle". And Martinson of course read his own space poems from Cikada.

It doesn't say where he lectured, but it probably was at the university or for a student organisation, because Uppsala is an Academic city, known for Scandinavia's oldest university founded in 1477.

In the early and mid 1950's interest in human space exploration increased. Both the Russians and Americans announced they intended to launch satellites (Sputnik shouldn't have been a surprise!) and Svenska Dagbladet had several articles about it July 31, 1955. Space poet Harry Martinson was of course involved, and the overall headline was "First step into space - scientists between hope and pessimism. SvD poll about satellites":

Martinson ... (Forts. fr. sid. 3)

"Vad som sker inom tekniken kommer alltid vara förutsett"

...nå den nödvändiga hastigheten, 11 kilometer i sekunden.

Over gräsmattan ner mot det stilla vattnet slämrar skaldens döttrar med några kamrater. De lossar roddbåtens förtöjningar.

Deras far fortsätter att tala om 11 kilometer i sekunden. Han tycks veta allt om lagarna i rymden, han serverar snabbt en ohyttigt krånglig formel och börjar tala om månens avböjning.

Döttrarna rör över vattnet, de små-sjungen och plaskar med åren. Från en våg på andra sidan sjön hörs badskri.

— Det låter otroligt men månens avböjning är så ytterst liten som 1,36 mm/km. Ni skriver väl det här tekniska rätt nu, journalister gör så ofta fel!

Ar det en vetenskapsman som talar? Dessa invecklade uttågningar kommer dock från en skald som har skrivit:

Vi börjar långsamt ana att den rymd vi färdas fram i är av annat slag än vad vi tänkte var gång ordet rymd på Jorden kladdes med vår fantasi.

Vi börjar ana att vår vilsegång är ännu djupare än först vi trott att kunskap är en blå naivitet...

— Skulle ni kunna tänka er att förtaga en resa ut i rymden?

— Ja, blev jorden så pass ogästvänlig att man inte ville stanna på den längre så för man väl.

— Utan att veta var?

— Vart? Därute väntar väl inget annat än döden. Olika sorters död, blåsyredöd, ammoniakdöd och död genom kyla. Livet måste man ha med sig på bark och i en mängd skilda apparater. Men man kan ju fara även från en vanlig jord, det finns något inom människan som vill ut och se hur det ser ut i kosmos. Samtidigt finns det så mycket som håller en kvar på jorden: sommaren och västerna, överhuvudtaget livet...

Vem skriver "snabb-fararromanen"?

Man kan ju fråga sig varför människor har intresserat sig så för universum att en hel litteraturart, science fiction, har skapats i ämnet. Det är väl det obestämbara, tidskontinuitets förvandling, en slags osäkerhet. Vad som än sker inom tekniken kommer det alltid att vara förutsett, gravitationslagen upphäver sig möjligen undantaget.

Jag har ju själv gripits av ämnet. Varför? Ja, man kan aldrig riktigt själv bedöma varför man skriver en speciell sak. Man råkar in i ett kraftfält. Det finns en andra del färdig av Söngen om Doris och Mima, också den med symbolisk undermening, som väl ges ut om några år. Om de här satelliterna kom-

...mer säker någon snabbfararroman men läste tänker jag skriva den.

Mänskligheten lika oberäknelig som vädret

Nu har filosofen, eller skalden, Harry Martinson kommit fram. Han sitter framslutad och tittar ner i gruset och ler då och då nästan generat. Nere på sjön kommer en båt farande, blickingen vrider sig kring sin boj.

Ja, det är klart man följer med utrikespolitiken. Uppmärksammar det politiska skendret som man ser på barometern och termometern. Jag lyssnar på politiken med samma utstuderade fatalism som på väderleksrapporten: antingen blir det så eller så. Att vara politiker är förests säkert svårt, mänskligheten förefaller mig lika oberäknelig som vädret. För en tre, fyra år sedan var vi mer pessimistiska än i dag, nu har vi vant oss vid tanken på att inte kunna få leva så värt många år på den här planeten.

Människan består av sina perspektiv

Visst har jag alltid fascinerats av rymden. Vi är bara en försvinnande liten decimalstiffra i det hela. Man får så helt andra perspektiv när man sysslar med rymden och jag vågar tesen att människan består av sina perspektiv. Lyckan är en helt annan sak, en del finner lycka i att ha väldiga perspektiv, andra är mer moderata. Jag tror att politikerna sammanträder därför att alla de länder de företräder vet lika mycket, har hunnit lika långt. Genom att göra tekniken och vetenskapen universella — eller åtminstone mondiala — kan de kanske upphäva kriget. Sådant kallades förut makthavens krig. Det är en "mittad lösning", en teknisk-matematisk kombination.

Jag tror att människorna till slut blir räddade för konsekvenserna i sina uppfinnningar. Det har ingenting att göra med det vanliga soldatmodet utan ligger på ett helt annat plan.

Kan teknikens krafter kontrolleras?

— Så ni är optimist, rädd för konsekvenserna men inte för människorna?

— Kanske det. Faren ligger i att människan inte kan kontrollera krafterna hon släpper lös. Så var det då ett antal japanska fiskare skadades efter atombombprov härvidr. Det är en erfarenhet som vi nog kommer att få göra om.

Brisen friskar och Harry Martinson spanar ut över sjön. Han kallar på makten, det är tid för en segelbåt och frun sköter focken. Blekingekan har spridit sig, den gamla riggen tilltalar för fattaren, som minnes om ungdomens dagar då han gick på större fartyg och på större vatten än sjön Sillen i Sörmland. Och medan familjen gör sig i ordning för seglatsen och man minns skaldens ord träder några rader fram, också de från Söngen om Doris och Mima, om färderna i ett luftskepp, kanske dödsdömt mellan rymdens planeter:

Det finnes skydd mot nästan allt som är mot eld och skador genom storm och köld ja, räkna upp vad slag som tänkas kan. Men det finns inget skydd mot människan.

...
Ler.

Man is about to take the first step into space. Satellites launched from Earth shall go into orbit...huge and mind-boggling perspectives open. From several sources the opinion is stated that its now perhaps only years or decades before the conquest of space can begin in earnest. "It's the most important news since the atomic bomb," says the president of the International Astronautical Federation, the American civil engineer Fred C Durant, who has just arrived to Copenhagen to head the international space travel convention. Mr Durant thinks that man within 25 years can do trips eg around the Moon /it took 13!/. SvD has visited the poet and cosmos thinker Harry Martinson to hear how he reacts to the sensational news.

A side article says "Opens rich possibilities" saying eg where the Swedish professor Olof Rydbeck hopes for good cooperation with the US, since it takes a big and rich country to afford the expensive experiments. The satellites will be most important for radio astronomy, especially for longer radio waves which the atmosphere blocks. Astronomer Knut Lundmark says "Risky development" in another article. Reaching orbit is easy once you reach escape speed. Next step could be a space station and satellites. But Lundmark warns against political and strategic interest meddling, resulting in a struggle between major powers. We turn to the long piece with Martinson, "The universe fascinates us", where the poet receives the newspapers reporter a beautiful summer day with a cold beer on his "floating terrace" in the shadow of his boathouse by Lake Sillen. He took the news about coming satellites:

...with self-restraint and with being impressed. One of his first comments was: "Lucky they fly so high that you don't get them on your head." A couple of years ago he wrote The Song about Doris and Mima, a symbolic tale about the spaceship Aniara, ferrying between Earth and the other planets. The great poem has been called the first poetic sf in Swedish literature. The universe is close to Harry Martinson wintertime. There are few nights when he doesn't look for the Andromeda nebula that inspired Doris and Mima. Summertime the nights are too bright for private astronomy. /Description of house and surroundings and his family follows. His daughters takes a rowing boat out on the lake./ Their father continues to talk about the escape velocity 11 km/s. He seems to know everything about the laws of space, quickly presents an incredibly complicated equation and begins to talk about the orbital bend ... "It sounds incredible but the orbital bend of the Moon is as small as 1.36 mm/km. I hope you write technical details correctly, journalists are often

in error." Is it a scientist speaking? But these complicated things comes from a poet writing /quote from Aniara. Harry is asked if he'd consider going into space himself./ "Well, if Earth became so inhabitable you don't

want to stay I guess you'd leave." "Without knowing to where?" "Where? Out there I suppose nothing but death awaits. Different sorts of deaths, cyanide death, ammonia death and death through cold. You must bring along life in a can and many different devices. But you could go from even a friendly Earth, there is something within man that wants to go and look what's it like in cosmos. At the same time there is so much that keeps you on Earth, the summer, the plants, life in general... You must ask yourself why man has taken so much interest in the universe that a whole literary genre, sf, has been created for it. It may be the undecidable the transformation of time continuity, a sort of immortality. What ever happens in technology it will always be anticipated, perhaps with exception of disbanding the law of gravity. I have myself been caught by the subject. Why? You can't yourself really say why you write a certain thing. You land in a force field. There is a second part finished of The Song of Doris and Mima, also with symbolic hidden meanings, which may come out in a few years. /It was combined with Doris and Mima and came next year as Aniara./ There will certainly be a going fast novel about these satellites, but I'm not going to write it. ... Yes, of course you follow the foreign policies. I notice the political happenings in the way you read the barometer and thermometer. I listen to politics with the same elaborate fatalism as listening to the weather report: it will be either this or that way. It is of course difficult to be a politician, mankind seems to be as unpredictable as the weather. About 3-4 years ago we were more pessimistic than today, now we have become use to the thought that we can't live too many more years on this planet. Of course I have always been fascinated by space. We are only a diminishing little decimal figure in the whole. You get a totally different perspective when dealing with space and I dare to say that a human consists of his perspectives. Happiness is another thing, some find happiness in having large perspectives, others are more modest. ... By making technology and science universal - or at least mondial - they may perhaps stop wars. It was before called balance of power, now it is a "saturated solution", a technical-mathematical combination. I think man will finally become scared of the consequences of his inventions, It has nothing to do with courage but lies on another level. ... The danger is that man can't control the forces he releases. It was that way when Japanese fishermen was injured by the atomic bomb the other year. That's an experience will see again." /Some comments about the surroundings and in the end a quote from Aniara./

The Svenska Dagbladet editorial that day covered the same subject, "Man towards space":

The official news from the White House that the Americans now will realise the plans to send up space stations with instruments, is one of the most remarkable piece of news the world has received in many years. Never before has it been possible for people to send up a projectile or rocket that far out in space so that it doesn't at once return due to Earth's gravity. The rockets being launched with scientific purposes have after reaching zenith - ca 300 km - ejected instruments which then have fallen to Earth in a parachute. What's now being prepared is something revolutionary. Nothing less than launching artificial heavenly bodies... The fantastic project has been discussed for many years and been subject to descriptions in magazines, but this far the speculations have been surrounded by a romantic shimmering, which we have in sf. From the world of the saga and fantasy the dramatic enterprise has now been moved into reality. No doubt staggering perspective opens... a first step towards the old dream of interplanetary traffic. Usually we have counted on that having manned artificial satellites is a prerequisite for continued conquest of space but man's chances of mastering the technical difficulties in the foreseeable future to construct these floating bases has at least for the layman seemed to be so big that it could be discarded being without any interest. After the American message it seems that the foundations of this assessment must be reconsidered... within relatively close future. Perhaps within a couple of decades we should be able to put up even bigger space stations of real importance for possible future space traffic. ... The primary use for the space station is however not to open fast lanes for the conquest of space. The aim is far more modest, though important. The scientists will gain more knowledge of such things as the sun's radiation, the yet mysterious cosmic radiation, the matter existing in space etc, and at the same time they hope to gain things useful for meteorology. The satellites will in other words be used for the same purposes as the sounding rockets; the difference is that they are expected to give

Människan mot rymden

Den officiella uppgiften från Vita huset att amerikanerna nu skola förverkliga planerna på att utsända instrumentförsedda rymdstationer är en av de märkligaste nyheter, som världen mottagit på många år. Aldrig tidigare har det varit möjligt för människorna att skicka en projektil eller en raket så långt ut i rymden, att den inte omedelbart återvänt till följd av jordens dragningskraft. De raket, som i vetenskapligt syfte uppslås, ha sedan de nått sin högsta höjd — cirka 300 km — lösgjort sin instrumentdel, varefter denna med fallskärm dalt ner mot jorden. Vad som nu förbereds är emellertid något revolutionerande nytt. Det gäller ingenting mindre än utskickandet av artificiella himlakroppar i miniatyr, i sin rörelse följande samma lagar som de vilka reglera månens och vår egen jords rörelse i rymden. Det fantastiska projektet har diskuterats i många år och varit föremål för ett otal populärt hållna framställningar i tidsningar och tidskrifter, men hittills ha spekulatiöerna mycket ofta varit omgivna av det romantiska skimmer, som är utmärkande för science fiction. Från sagans och fantasiens värld har det dramatiska företaget nu flyttats in i verkligheten.

Här öppnas otvivelaktigt svindlande perspektiv. Det länge omöjliga har tillnått blivit möjligt. Sannolikt är det inte för drögt att antaga, att skapandet av dessa satelliter betecknar ett första, låt vara blygsamt, steg mot förverkligandet av den gamla drömmen om en interplanetarisk trafik. I regel har man räknat med att förekomsten av bemannade konstgjorda satelliter är en förutsättning för en fortsatt erövring av rymden, men

människornas chanser att inom överskådlig tid bemästra de tekniska svårigheterna vid färdigställandet av dessa fritt svävande baser ha åtminstone för lekmannen syns vara så stora, att hela saken oftast avfärdats utan att ägnas något nämnvärt intresse. Efter det amerikanska budskapet förefaller en omprövning av bedömningsgrunderna befogad. Med ledning av erfarenheterna från konstruktionen av och betecknandet hos de aktuella miniatyrsatelliterna är det icke uteslutet, att experterna inom en relativt närliggande framtid — kanske ett par årtionden — skola vara i stånd att frambringa även större rymdstationer av verklig betydelse för en eventuell framtida rymdtrafik.

När den första av människor skapade "leksaksmånen" börjar sitt kortvariga kretslopp kring jorden, inregistrerar tekniken en ny ofantlig triumf och samtidigt inleds av allt att döma en ny epok med ännu oanade möjligheter. Det primära syftet med rymdstationen är dock icke att öppna spårbara vägar för rymdens erövring. Målsättningen är avsevärt blygsammare än så, även om den är betydelsefull nog. Närmast syfta forskarna till att vinna ökad kännedom om sidans företeelser som solstrålningen, den ännu glädfulla kosmiska strålningen, det i rymden förekommande stof-tet o. s. v., och samtidigt hoppas man på rön, som kunna vara av värde för meteorologien. Satelliterna komma med andra ord att utnyttjas för samma ändamål som instrumentfärderna; skillnaden är blott den, att de väntas ge ett så mycket rikare utbyte.

På amerikanskt håll har det gjorts gällande, att projektet militärt sett är av ringa eller ingen betydelse.

Med ledning av de sparsamma tekniska uppgifter, som ännu föreligger, torde det icke vara möjligt att bedöma problemets militära aspekter, men måhända böra de amerikanska påpekandena ses mot bakgrunden av det förhållandet, att satelliterna kunna välla vissa internationella komplikationer, då de vid sin kretsgång skära nationsgränserna, låt vara på enorm höjd. Här uppstår för övrigt ett helt nytt problem av folkrättslig art: det har aldrig blivit klarlagt, hur långt ut i rymden den nationella suveräniteten skall anses nå.

Även om de nya himlakropparnas instrument till en början icke förmodas eller icke äro avsedda att registrera militärt viktiga förhållanden, finns det ingenting som mot-säger, att de längre fram få en sådan konstruktion, att de bli i stånd att göra åtskilliga avslöjanden. Det förtjänar i detta sammanhang påpekas, att planerna utformats av amerikanska försvarsdepartementet i samarbete med ett stort antal vetenskapsmän. Enligt uppgifter från Moskva äro även ryssarna i färd med att förbereda utskickandet av rymdstationer, vilket tyder på att det är fråga om en kapplöpning om något som anses väsentligt icke blott ur rent vetenskaplig synvinkel. I den mån utvecklingen skulle leda fram mot bemannade satelliter blir den militära sidan av saken särskilt framträdande. Den som kommer först i det loppet skaffar sig en ovärderlig strategisk fördel.

Under alla omständigheter är budskapet från Amerika ett viktnebbord om att mänskligheten befinner sig vid en av de verkligst stora milstolparna på sin väg. Kanske skall rymdstationernas tillblivelse av framtida händelsecknare noteras som en händelse lika epokgörande som den då atomkraften för första gången frigjordes på vår planet.

+

a much richer return. The Americans have claimed that the project has small or no military importance. From the yet few technical details available it's not possible to assess the military aspects, but perhaps what the Americans say should be seen to the background that the satellites may cause some international complications as they in their orbits cross national borders, though on a high altitude. Here comes a new problem for international law. It has never been defined how high up in space national sovereignty goes. /Satellites may however in the future be used for spying./ Information from Moscow says the Russians are also in the way to prepare launching space stations, which indicates it is a matter of a race for something important not only from a scientific viewpoint. If manned satellites are developed the military side of the issue will become more obvious, The one coming first will have an invaluable strategic advantage. Under all circumstances the message from America bears witness to that mankind is at a really big milestone. Perhaps may the coming space stations by future chronologers be noted as an event as important as when atomic power first was released on our planet.

We have seen in several articles from the 1950's and on that Harry Martinson was interested in science fiction and space. He obviously had a living interest, because sf returns in his focus in a very public speech, at the Social Democrat's first of May march in 1958. (May 1st - or April 31, Mercer's

Harry Martinson framför fanborgen på Gärdet och unga mödrar framför banderollerna som kräver slut på filmcensuren.

Mer folk...

(Forts. från sidan 1)

"Framtiden vi fruktar lever vi redan mitt i"

rade inget politiskt: längs vägen där demonstranterna skulle dra fram i massiva led spred småpojkar broschyrer med uppmaningar till alla att inte köpa bil, men att byta bil — bilförsäljarna anar uppenbarligen inget av de störningar av den fulla sysselsättningen, av den hotande kris som någon timme senare skulle bli ett av ämnena på talarstolen. Sedan kom teknologerna och sålde Blandaren. Först efter dem anades dagens betydelse, för då kom de första studentkorna med Clarté.

Så svallde kommunens röda fanborg, kompakt och maktigt över Karlaplans värblåsta dammoln, "Arbets söner" ekade mellan verkstadsbebyggelsens plank och Valhallavägens rappade fasader, och partiledaren Tage Erlander kom i spetsen för demonstrationståget, som samlats nere i Humlegården, i led med borgarrådet Hjalmar Mehr, Hans Gustafsson och Thorsten Sundström i Arbetarkommunen. De fyra gick fram under en banderoll med en lättfattlig text: "Sejer åt socialdemokratien".

det herr Ohlin och Hjalmarson, oppositionens ledare, som står hindrande i vägen för ökad analutning till esperantorörelsen — "Lär esperanto", demonstrerar man också för i taget.

Erlanders gav televisionen beröm

Med alla dessa skiftande maningar och krav var alla till slut skockade på Hakberget, där trängseln och intresset föreföll större än andra år: Man hostade mindre, småpratade, mindre, lyssnade mer.

Hans Gustafsson kungjorde att det var ett kampanjmöte och gav ordet åt Erlander, något blek efter sin influensa men med goda röstresurser i fullt behåll. Han började med allvarliga tongångar, talade om den oro alla känner för förintelsevapnens ökade ohälglighet, över de växande arbetslöshetsskockorna i USA och Västtyskland. Han sade att vi inte var oöförda i Sverige heller, trots ökad produktion och en jämnare uppehålls sysselsättning än vad andra länder kunnat prestera.

Han gav televisionen beröm för dess fräna sociala reportage och sade att de visade att det alltjämt är många grupper i vårt samhälle som är eftersatta.

Erlanders feberysel

Han beklagade att den enighet som rått om sjukförsäkringen och folkpensionen inte kunde ha åstadkommit kring det socialdemokratiska förslaget om tjänstepension.

Väl inne på pensionen och valrörelsens stora frågor övergick han därmed till polemiken och sina mer skalkalkliga tongångar. Pensionsdebatten i riksdagen kunde han inte övervara på grund av feber och snuva, och när han låg och lyssnade i radio till de borgerliga talarna trodde han sig utsatt för svår feberysel, försäkrade han.

Han riktade sig särskilt mot folkpartiledaren Ohlin, som han menade ha bytt ståndpunkt ideligen i pensionsfrågan. Det enda, sade hr Erlander, som de borgerliga kunnat enas om var att höja margarinpriset — margarin är en viktig sak men ett något mjukt och slirigt underlag för en regering.

För demonstranterna skisserade Erlander alternativen sådana han såg dem: antingen en stor socialdemokratisk valseger eller en seger för den splittrade borgerliga fronten som inte kan lägga fram ett enligt, fast program. Han erinrade

äter om kristecken, om hotande ekonomisk depression och arbetslöshet. Socialdemokraterna är fast beslutna, sade han, att bekämpa arbetslöshet med alla medel — vad kan de borgerliga göra om en kris skulle komma? Det vore orimligt, slutade han, att den 1 juni överlämna landet åt ett splittrat borgerligt block.

Applåder, resolution av mötet, där man talade om den "harm och besvikelse" man kände över att de borgerliga ställt det socialdemokratiska pensionsförslaget; man efterlyste förändringar till en liten flicka som hette Agneta och uppmanade alla att prenumerera på Morgon-Tidningen; och så steg Harry Martinson upp, enligt 1 maj's nya tradition med att en kulturperson, en icke-politiker, också ska säga något denna dag. Han hade anlänt så precis att han inget hört av statsministerns tal.

"Framtiden är redan här?"

Harry Martinson bad att få behålla hatten på i värvinden och bad om ursäkt för att han utan rutin från talartribunen i samma vind måste leta efter orden ibland, men han hoppades bli förstådd. Han talade om science fiction och sin egen "Anlars" och påminde med lite isande klarhet om att de inte handlar om framtiden, som vi ofta tror, utan om den verklighet där vi lever. Han berättade att när George Orwell

1946-47 skrev "1984" kallade han den "1948" — han ansåg att den absolut dirigerade totalstaten skulle existera ungefär när boken var tryckt, men förlaget mildrade titeln genom att kasta om två siffror, så läsarna inte skulle bli alltför väckta och skrämda av att vi redan lever i vad vi tror är framtiden.

Han berättade också att när han skrev "Anlars" tänkte han inte på saker som skulle hända utan på saker som redan hänt — de fruktansvärda krigen, gaskamrarna i de tyska förintelselägren. Bomben i "Anlars" är inte en bomb i framtiden utan den tillräckligt hemiska bomb som föll över Hiroshima.

Harry Martinson sade också att han var försvarsvän så långt det gick — men han undrade till sist vem som skulle försvara atmosfären omkring oss, den luft vi andas, från att förgiftas.

Så steg Harry Martinson ned från talarstolen. Högtalaren frågade en gång till efter Agnetas föräldrar. Banderoller och fanor rullades ihop och valkampens sköna maj 1958 var inne.

Day - that's when socialists march all over the world.) There's a long article In Dagens Nyheter May 2 1958, describing different parts of the march and summarising all speakers, among them the then Swedish PM Tage Erlander. But here's what Harry M said, headlined "We already live in the middle of the future we fear":

...and then Harry Martinson stood up, in the new May 1 tradition of have a culture person, a non-politician, so too this day. He arrived just in time and heard nothing of the Prime Minister's speech. Harry Martinson asked to keep his hat on in the spring wind and apologised for without much experience as a speaker he in this wind had to look for words sometimes, but he hoped to be understood. He spoke about science fiction and his own Aniara and reminded with icy clearness it wasn't about the future, as we often think, but about the reality where we live. He said that when George Orwell in 1947-48 wrote 1984 he called in 1948 - he thought the totally commanded total state would exist about the same time as the book was printed, but the publisher made the title milder by switching two digits, so that the readers would be woken up and scared by that we already live in what we think is the future. He also told us that when he wrote Aniara he didn't think of things that would happen but on things that had already happened - the terrible wars, the gas chambers in the German extermination camps. The Bomb in Aniara isn't a bomb in the future but the bomb dropped over Hiroshima which is terrible enough. Harry Martinson also said he was a friend of the Defence as far as was reasonable - but he wondered who would in the end defend the atmosphere around and the air we breathe from not getting poisoned. And then Harry Martinson stepped down from the tribune. (Caption: Harry Martinson in front of the flag carriers and young mothers who demanded an end to film censorship.)

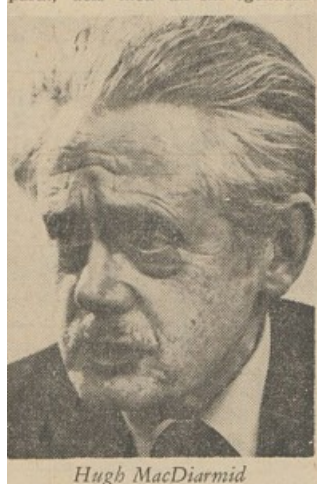
We have mentioned Aniara, so lets have a closer look - at the English translation. The first came in the early 1960's and can actually be found as a PDF here:

<https://1lib.eu/book/5303900/87de5b>

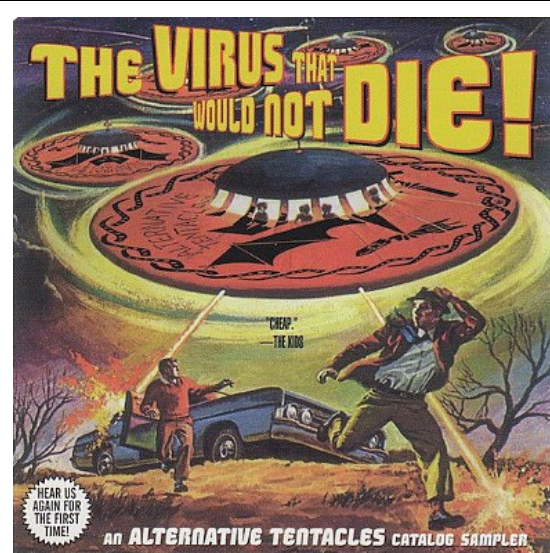
Translator was helped by the Scottish poet Hugh MacDiarmid and it is mentioned in Dagens Nyheter Marsh 12 1964, "Martinson in English":

Aniara has these last days been published in English translation by Elspeth Harley Schubert, who had had help with the verses by the great Scottish poet and rabulist Hugh MacDiarmid. The Times Literary Supplement has reviewed it. The review is extensive but not very generous. Martinson get acknowledged for taking on outer space, his sf imagination, but not for his linguistic innovations. The anonymous reviewer doesn't like the Mima at all. It is after all hardly more than an unusual TV set, and a curiosity (which even has a conscience) which has a passive existence. It isn't "constructive". Going on the reviewer becomes not only scout but also a school professor, He thus criticise the poet for talking about Jupiter as a star and not as a planet. He doesn't see Aniara as epic in an

older sense; the one where the hero like in Odysseus or Gilgamesh or Aeneiden steps down into the underworld. That's one observation ant the school teacher shows himself to also be informed about the Swedish original, in which Martinson in fact a couple of times refers to space as Hades. (That link has sort of snapped in the translation, as have most of the rhymes.) But the reviewer thinks this descent is too singular to fill a long epic poem. There should have been counter streams, alternatives. As a counterweight to the upper Hades, perhaps a little friendly, ivory-overgrown space pub? The reviewer ends by imagining that his volume will make its mark in English literary life.

**What says the
unknown dark
matter of
space isn't
STENCIL INK!**

Hm, this looks familiar...

Svenska Dagbladet went through English reviews of the first English translation (a second one has come in later years) March 12 1963, "Descending down to Hades in spaceship"

A review of man in time and space is the supplement title of the English version of Harry Martinson's epic Aniara, which now has been reviewed with interest in the British press. Harry Martinson isn't unknown for English readers. The road is translated before. Hugh MacDiarmid and an excellent translator Elspeth Harley Schubert. Hutchinsons has published it. As earlier mentioned the Times Literary Supplement has spent big space, half a page, on a thorough analysis, which can almost be said to have been enthusiastic in this usually towards all Swedish literature sceptical magazine. The review is headline "Ascent to Hades" and notes that that the only route for a poet in these times dominated by dogmas - if he wants to adhere to any of them - is epic poems or sf. "It may be considered strange that no English writer has found out to merge these two forms, stranger than that a that a Swedish poet has thought of it", it is said in TLS. Englishmen must be first with news! That is what Harry Martinson has done. But even in Milton's "Lost Paradise" there are ingredients of sf, TLS writes and adds: "Nowhere may a hero be more heroic than in a nebula 505 million light years from Earth, where he has to count on beings with inhuman instincts and superhuman abilities. No other form makes it possible to show totally imaginary phenomenon with the harsh confidence of Homer as he lets Oysseus' visit Hades". It is also noted it was a bold move to have the work translated. It may show to be fruitful for English literature. In the radio magazine The Listener Ian Rodger revealed that he two years earlier had urged to have Aniara translated and he had himself made a rough translation to stimulate British appetite for this "Swedish work of genius". He also thought Aniara might give "much needed inspiration" to English poets and talked about its passages of great beauty, of terror and elevation. Glasgow Herald called Aniara a characteristic literary product of our times, a mix of science and fantasy. And it has a real and lasting impact force. "To warn us...is after all one of the main and genuine purposes of literature"2. A critically mined reviewer in the New Statesman called Aniara "a long, gloomy, visionary poem" that could be accused of repeating itself. He also assumed that the blank verse kept throughout the English version was more varied in the original. The reviewer in TLS had read Aniara also in Swedish, apparently to the benefit of the work.

So there you have it! I liked Aniara myself, but I like poetry. Try it if you like poetry, but if you don't like poetic stuff I don't think you'll understand why it got him a Nobel Prize. It's correct that the meter in the Swedish original is more varied. Take for instance "song" No 42, written so it can be sung to the tune of the old classic tune "Daisy Bell"...

Now for something sad. The first foreign (if a fellow-Nordic Finland-Swede is that) I got closer in contact with was "Finland's Mr SF", Tom Ölander, so called because he was instrumental in starting Finnish fandom in the mid-1970's. He was involved in the first clubs, helping editing the first sf publications, had sf contacts abroad, and so on. I first met him on SF-Kongressen 1977, again on SF-Kongressen 1979, and he was of course onboard with us organising the first Finnish sf con, King-Con in 1982. Tom became a very good friend. So I was very sad when he suddenly passed away in 2002.

I knew he suffered from a weakened main artery near the heart, because he had told me, but when it burst and killed him it was still a shock. Notable foreigners may get obituaries in Swedish papers, and Tom was one I thought, so I wrote and mailed one to the two biggest Swedish morning papers. To my surprise Dagens Nyheter published it Sept 26, 2002, "Deaths abroad - Tom Ölander":

Tom Ölander, Helsinki, 57 years, has passed away in a heart disease has suffered from for a longer period. Tom Ölander has among other things ran his own company and been estate caretaker, eg for Hufvudstadsbladet (Finland's biggest Swedish language newspaper) building in central Helsinki. But for all of us whop knew him he became Finland's "Mr SF". From the mid 1970's he was a pioneer and inspiration for sf literature in Finland and a travelling ambassador who created Nordic contacts and with the rest of Europe through phone calls and correspondence, over the whole sf world. The literary genre sf and its so called fandom (the sf fan movement) was at the time rather unknown in Finland, though the Turku SF Society, which Tom had contact

with, was founded in 1976, Tom was one of the founders of the first Finnish sf magazine Aikakone 1981 ("Time Machine") and the driving force behind Early Finnish fans Pekka Virtanen, Finland's first sf convention in Helsinki in 1982. Here he could through contacts in Hufvudstadsbladet get Finska Notisbyrån /main news telegram agency/ to issue a news telegram, which made a huge impact in press and TV. /True! 50+ newspapers noted the con and TWO evening news progs on TV!! Tom was the Guest of Honour in Tampere in 1985 and in 1986 he organised a new sf convention in Helsinki called Finncon, which after that takes place every second year and attracts 2-3000 attendees (being among the biggest sf conventions in Europe). Without the pioneering work by Tom Ölander, this wouldn't have happened. He also collected sf amateur magazines, and his big collection (10 000's of copies) was a couple of

Dödsfall utland

Tom Ölander

Tom Ölander, Helsingfors, 57 år, har avlidit i en hjärtsjukdom han drags med en längre tid.

Tom Ölander hade bland annat varit egen företagare och fastighetsförvaltare, exempelvis för Hufvudstadsbladets (Finlands största svenskspråkiga tidning) byggnad i centrala Helsingfors. Men för alla oss som kände honom blev han Finlands "Mr Science Fiction".

Från mitten på 1970-talet var han pionjär och inspiratör för sf-litteraturen i Finland, och en resande ambassadör som byggde kontakter med Norden, övriga Europa och per telefon och korrespondens med hela sf-världen.

Litteraturgenren science fiction, sf, och dess sk fandom (sf-fanrörelsen) var då tämligen okänd i Finland, även om Åbo sf-sällskap, som Tom Ölander hade kontakt med, grundades 1976.

Tom Ölander var en av grundarna av den första finska sf-tidskriften, Aikakone 1981, och drivande kraft bakom Finlands första sf-

kongress i Helsingfors 1982. Här fick han via kontakter på Hufvudstadsbladets Finska Notisbyrån att sända ut ett nyhetstelegram, med stort genomslag i press och tv. I Tammerfors 1985 var Tom Ölander hedersgäst och 1986 arrangerade han en ny kongress i Helsingfors kallad Finncon, som sedan infaller vartannat år och drar 2000-3000 deltagare (bland de största sf-kongresserna i Europa).

Utan Tom Ölanders pionjärinsatser skulle det inte ha skett.

Han samlade även sf-amatörtidskrifter, sk fanzines, och hans stora samling (10 000-tals exemplar) donerades för ett par år sedan till Åbo sf-sällskap som grund till ett sf-bibliotek. Han organiserade gruppresor, som till sf-europakongressen i Ungern 1988. Via sitt vida kontaktnät hjälpte han finska sf-tidskrifter att skaffa publiceringsrättigheter. Ur egen ficka hjälpte han unga redaktörer med tryckräkningar. Men han arbetade med låg profil och framhävde aldrig

sig själv. Det är kanske typiskt finskt att arbeta i det tysta, men i gengäld få saker gjorda.

För sina insatser belönades han på sf-världskongressen i Brighton 1987 med organisationen World SF:s "Special President's Award", och fick 1988 ytterligare ett pris från World SF, "For Independence of Thought in the Field of Science Fiction".

Under 1990-talet drog sig Tom Ölander något tillbaka, men var fortfarande med (han medverkade på Finncon 2001 och planerade att komma på Finncon 2003 i Åbo). Tom Ölander brukade säga att han var nöjd med att "se ungdomarna fortsätta med det jag hjälpt till att bygga upp".

Han hade också många vänner i Sverige, där han ofta var på besök, och bidrog mycket till att öka kontakterna över Ålands hav inom science fiction-fältet. Tom Ölander var oerhört vänlig, generös, blygsam till sitt sätt, och hade ett stort hjärta som brann för science fiction.

Ahrvid Engholm

years ago donated to the Turku SF Society to be the basis for an sf library. He organised group trips, like the one to the Eurocon in Hungary in 1988. Through his contacts he helped Finnish sf magazines to get publishing rights. Out of his own pocket he helped editors with printing bills. But he held a low profile and never brought attention to himself.

DÖDSFALL. Tom Ölander har avlidit 57 år gammal i Helsingfors.

Från mitten på 70-talet var han pionjär och inspiratör för sf-litteraturen i Finland, och en resande ambassadör som byggde kontakter med Norden, övriga Europa och per telefon och korrespondens med hela sf-världen.

Litteraturgenren science fiction och dess så kallade fandom (sf-fanrörelsen) var då tämligen okända i Finland, även om Åbo sf-sällskap, som Tom hade kontakt med, grundades 1976.

Men Tom fick fart på saker. Han var en av grundarna av den första finska sf-tidskriften, Aikakone 1981, och drivande kraft bakom Finlands första sf-kongress i Helsingfors 1982. Här fick han via kontakter på Hufvudstadsbladets Finska Notisbyrån att sända ut ett nyhetstelegram, med stort genomslag i press och tv. I Tammerfors 1985 var Tom hedersgäst och 1986 arrangerade han en ny kongress i Helsingfors kallad Finncon, som sedan infaller vartannat år och drar 2000-3000 deltagare (bland de största sf-kongresserna i Europa). Utan Tom Ölanders pionjärinsatser skulle det inte ha skett.

Han samlade även sf-amatörtidskrifter, så kallade fanzines, och hans stora samling (tiotusentals exemplar) donerades för ett par år sedan till Åbo sf-sällskap som grund till ett sf-bibliotek. Han organiserade gruppresor, som till sf-Europakongressen i Ungern 1988. Via sitt vida kontaktnät hjälpte han finska sf-tidskrifter att skaffa publiceringsrättigheter. Ur egen ficka hjälpte han unga redaktörer med tryckräkningar.

För sina insatser belönades han på sf-världskongressen i Brighton 1987 med organisationen World SF:s "Special president's award", och fick 1988 ytterligare ett pris från World SF, "For independence of thought in the field of science fiction".

Tom hade också många vänner i Sverige, där han ofta var på besök, och bidrog mycket till att öka kontakterna över Ålands hav inom science fiction-fältet. Vi som kände Tom Ölander minns honom som oerhört vänlig, generös, blygsam till sitt sätt, och med ett stort hjärta som brann för science fiction.

Ahrvid Engholm

Maybe its typically Finnish to work quietly but getting things done. For his efforts he was awarded with the World SF Special President's Award in the sf worldcon in Brighton in 1987, and he received another award from World SF in 1988, "For Independence of Thought in the Field of SF". During the 1990's Tom Ölander stepped back somewhat, but he was still around (he attended Finncon 2001 and planned to attend Finncon 2003 in Turku). Tom Ölander used to say he was happy "to see the youngsters continue with the things I have helped build". He also had many friends in Sweden, which he often visited, and he contributed a lot to strengthen contacts across the Åland Sea in the sf field. Tom Ölander was incredibly friendly, generous, modest in his ways, and had a huge heart burning for science fiction."

The other big morning paper, Svenska Dagbladet, also printed the obituary, but for some reason they waited until November 19 2002. I'll reproduce it but since it was just a somewhat shorter version of the same text, I won't translate.

The USSR won the race for the first satellite with Sputnik in October 1957, and the US followed in January 1958 with Explorer. A Swedish publisher took the opportunity to advertise its sf book series, Atom-böckerna ("The Atom Books") in Aftonbladet February 12, 1958, "Regarding the USA satellite";

The Atom Books - Sweden's biggest and best sf series. Where imagination is as fascinating as reality... 12 carefully selected and incredibly exciting sf novels, written by world famous authors in the genre. /List of their books that far. The lone Swede, Carl Henner, probably wasn't "world famous". /Without extra cost: Out Into Space by prof K Lundmark. Everyone who now buys the series THE ATOM BOOKS gets this popular introduction to space and the secrets of space flight without extra cost! Mail your coupon today. /Then a coupon to send to Lindqvist Publishing House, for the whole series for 82.50 Swedish Crowns, ca 16 1958-dollar at the

What says the unkown dark energy of space isn't ROSCOE!

then exchange rate, or separate books for 6.75 each, ca \$1.35 in 1958-dollar./

But it was Jules Verne Magasinet (1940-1947) that first really introduced this space stuff to the reading public. It later slowly changed its name to Veckans Äventyr ("The Week's Adventure") but sf dominated the contents to the very end,

Apropå USA-satelliten...

ATOM-böckerna

Sveriges största och bästa SF-serie!

— där dikten är lika fascinerande som verkligheten...

12 omsorgsfullt utvalda och otroligt spännande science-fiction-romaner, skrivna av världsberömda författare inom genren:

Isaac Asimov: VÄRLDAR I KRIG
Alfred Bester: ENSAM MOT UNIVERSUM
Robert A. Heinlein: VARNING FÖR OKÄND PLANET
C. L. Moore: RYMDENS HÄRSKARE
A. E. van Vogt: DESTINATION UNIVERSUM
David Duncan: DEN SVARTA PLANETEN
Raymond F. Jones: UNIVERSUM OCKUPERAT
A. E. van Vogt: TIDSMASKINEN
P. Wylie—E. Balmer: KOSMISK KOLLISION
John Beynon: FRIPASSAGERARE TILL MARS
Carl Henner: ALTERNATIV LUNA
P. Wylie—E. Balmer: SKEPPSBRUTNA I RYMDEN

UTAN EXTRA KOSTNAD

Varje volym snyggt inbunden — bara **6.75** per vol.

Säljes styckevis — men rekvrirerar Ni hela serien får Ni den fraktfritt.

Ut i världsrymden

av prof. K. Lundmark.

Alla som nu köper serien ATOMBÖCKERNA får utan extra kostnad denna populära introduktion till rymdens och rymdflygningens hemligheter!

Sänd in kup. i dag!

Till ..... Bokh. eller AB LINDQVISTS FÖRLAG, Sthlm 9.

Sänd mig snarast hela serien Atomböckerna 82.50 kontant. (Vid avbet. 7.50 vid mottagandet + porto och resten med 5 kr/mån.) Köper jag hela serien får jag även prof. Knut Lundmarks bok UT I VÄRLDSRYMDEN.

☐ kontant. ☐ att betalas med 5.-/mån.

Separata böcker i serien 6.75 st. Skeppsbrutna i rymden och Alternativ Luna 7.50 st.

Stryk det som ej önskas.

Lag om avbet. gäller.

Namn .....

Adress .....

Postadr. .... AB

just supplemented with an occasional sports, western or detective story. Here's an ad from Aftonbladet April 9, 1946 (next page):

JOHN NILSSON
Den skånska slagbjörnen
ny proffsstjärna
BIRGER BUHRES mästertliga
porträtt av "grabben som vet
vad han vill" är en
FULLTRÄFF
i "tidningen
som vet vad
Ni vill ha"
Veckans Äventyr
Dessutom: Jag är en raket •
Mannen utan huvud • Kapten
Frank bygger en ny planet •
Veckans sex bästa serier.
NYTT KNOCKOUTNUMMER I DAG • 35 öre

John Nilsson, the Scanian wild bear, new pro star. BIRGER BUHRE'S masterful portrait of the "guy who knows what he wants", is a SMASH HIT in the "magazine that knows what it wants" THE WEEK'S ADVENTURE. Also: I am a rocket, The Man Without a Head, Captain Future Builds a New Planet, the six best comics of the week. NEW KNOCKOUT ISSUE TODAY. 35 öre. /ie 0.35 Crowns, ca 7 US cents./

What's noteworthy is that the first story mentioned, "I, Rocket" was Ray Bradbury's debut in Swedish! I very strange story told by rocket in the first person. This thing of presenting a sportsman "strong as a bear" was common in the magazine. They introduced the Superman comics in Sweden, originally called "The Titan from Krypton", and then began a series presenting muscular men as "Swedish Supermen".

Hm, doesn't the "strong man" in this ad look like a...MUTANT!

Failing Moments...eh, Mailing Comments!

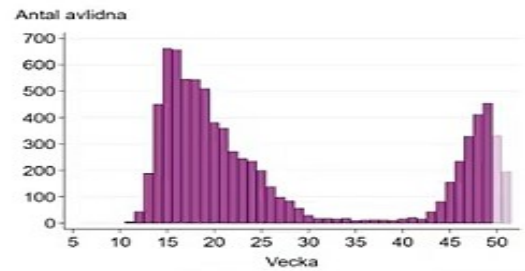
Editorially: To all readers, as replacement for my ordinary editorial comments... As expected, the corona virus had a bump in the autumn, as it spreads much more easily when people live more indoors due to colder weather. Despite what some pundits have tried to give the impression of, Sweden is still lockdown-free. But politicians and media have done their darndest to try to scare people! All curves are now pointing downwards, except numbers of "officially" infected - simply because testing has *increased* a lot. The week before Xmas more tests *ever* were performed. The drop in other curves should be attributed to a decent degree of herd immunity. According to a random test in late November, 38% of Stockholmers carried antibodies. It should have increased even more by now, and the antibody degree for the whole country should be 30-35%. To this comes what is known as *T-cell immunity*. Sweden sinks like a Titanic in the North Atlantic in the list of deaths, now 25th and falling. EU has begun vaccination among all member states so vaccines are on their way, even if it takes half a year before most people get the jab. The Pfizer and Moderna vaccines are approved and the Astra-Zeneca will be shortly (that's from a Swedish-British company and the stuff that needs only one shot). But it will take a lot of time to vaccinate people, Outside risk groups, like me, we'll have to wait until summer, I guess. I'd rather wait for the Astra-Zeneca stuff that takes only one shot. Too much trouble to do it twice. But if we can get say half the population vaccines, the antibodies and T-cells will cover the rest. Despite the pandemic is slowing and vaccination is coming, media and politicians are still scaremongering, even if it does seem the situation is still a bit worrying in the USA. Our Prime Minister Stefan Löfven holds press conferences trying to frighten folks with dark visions, urging all shops and activities to close - which they wisely refuse to do. The legislation doesn't allow the government to close private businesses outside wartime (though they now want to

create new laws for it). Media's headline makers eagerly echoes any scare. Foreign papers pick this up and claim Sweden has "abandoned" her scientific strategy, the standard ones before factor 10 times faulty computer "models" threw them in the bin. Being out on the streets I notice no panic and no change. All restaurants and shops are open, even if some have an attendant at the door checking that more a certain maximum of customers aren't inside (it's rare and if there is a line outside, it is short). Public transport runs as before. Face masks are rare. There are no police on the streets annoying people for being too close or maskless. The reality some paint in dark colours and the *real* reality are two different things.

Henry Grynsten: Hm, I think I managed 13 or 14 copies of my carbon copied zine *Virkbilagan* (ca 20 issues, a decade later continued in electronic form reaching around 95 issues) the last one being virtually illegible. 30 gram airmail paper and two strong forefingers made it possible. On a manual typewriter I don't type with all ten fingers - as I on a computer keyboard, though with my own improvised style - but with only my two forefingers. That way I can apply a lot of force on the keys. There were AFAIK shrinking income inequalities in the 1950s, so that can't explain the darker moods coming in the late 1960's and 1970's. I'd rather explain it psychologically, that after a period of optimism, a backlash and pessimism is bound to arrive. If it goes well people will think "Hm, everything goes so well that there must be something wrong...". It's "unfair" that things go well, so darker thoughts become inevitable. Things like the Vietnam war, the OPEC oil embargo in 1973 and the Cold War helps to finally break down any optimism. For my part, I don't give dreams too much importance. Dreams are random runs of events that you have had through the day, and they are now evaluated and purged by the brain's information sorting system, which is what we call dreams. Sleep is maintenance time. The brain runs through information and purges what's deemed of lesser value. Dreams are random info obtained recently, no more. They may tell you what the brain thinks is important for you, but nothing about the future.

William McCabe: You claim that the "problem with the current economic system is that it relies on a continuously expanding market to survive". But that's OK, because that's what comes with economic growth which means more resources. Since there are a lot of problems around we need more resources, ie grow the economy and thus expand markets. But it's a win-win, all benefit. That people "spend more and more money" comes from growth of markets/economy/resources and is just what we need. "The average government is in debt. It usually owes much more than it can afford to repay", you say. The first is true, but not the last. Most governments borrow money, most of it by selling bonds, of which much is bought by their own population. But they also *pay back*. Government budgets always allocate money to pay back, with interest. State bankruptcies are rather rare (Venezuela is close to it, Argentina and Greece has done it earlier, but it is still rare). The last two decades eg Sweden's public debt went from something like 85% to 40% (now it will rise again somewhat, because of a Certain Virus). Under Bill Clinton, the US lowered its debt substantially. Billy C could hold on to his wallet, if not his pants. But you are right in your description of the circle of evil that a thing like the corona may cause. It is serious and it is partly mental, with media, wanting to be dramatise, and some politicians liking to "show off", both trying to scare us. But remember what prez FDR said about the Great Depression: "The only thing we have to fear - is fear itself". I'm by principle against quotas for X, whatever X is - ie enforced "diversity". It's discrimination, against those left out of quotas. About corona: There are three simple reasons why Sweden has *reported* more corona deaths than our Nordic neighbours: 1) Our winter school break was timed so that when the surge came in middle Europe millions were returning from vacations (especially in the Alps). At least a million passed through Stockholm's Arlanda airport. Many super spreaders came in, which our neighbours were spared. Super spreaders have shown to be important. And that Stockholm was hit

Antal avlidna per vecka

Deceased per week 2020. 2nd wave dropping sharply, ca 1/3 size compared to spring. From Dec 22, after which Public Health Agency went on holidays.

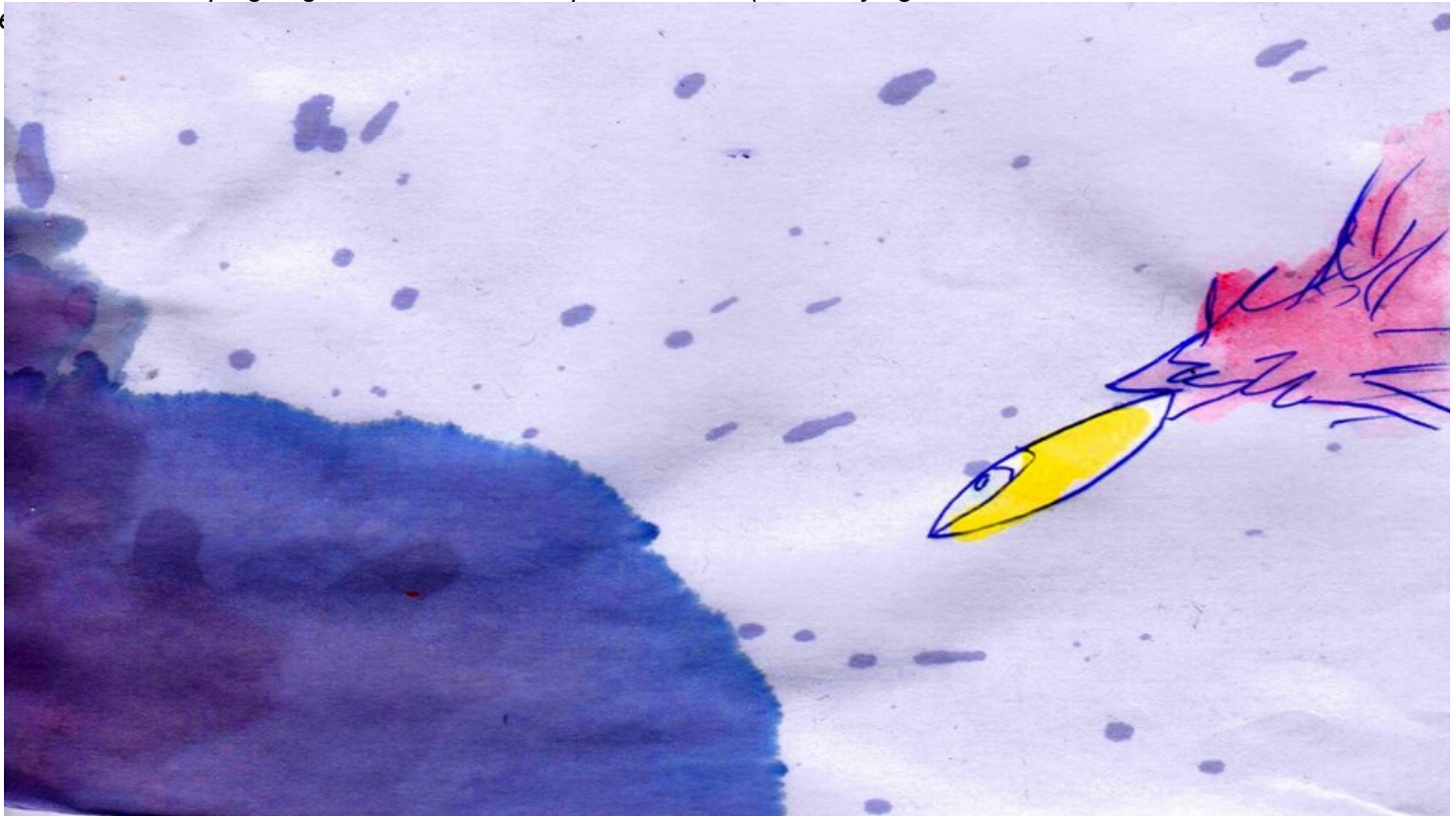
especially hard shows this. 2) Care homes where hit hard because it was unknown in the beginning that asymptomatic people could spread corona. 3) The Swedish statistical definition of a "corona fatality" is very, very wide. In reality, only 1/3 of the figures given are deaths *from* the virus. Studies of statistical excess deaths show this. 2/3 were just ordinary deceased, but the person also happened to carry the virus - it wasn't cause of death. In eg Norway a doctor must specify on the death certificate that the direct cause of death was the virus. (OK, they did get lower rates also through a long lockdown and lacking super spreaders, but the difference is far, *far smaller* than it would seem.) BTW, "1969" was a typo for 1960 - 0 and 9 are next to each other on the keyboard.

R Graeme Cameron: I saw the English language version of "Reptilicus" and agree it's bad - but I'm a fan of bad films! I love eg "Plan Nine from Outer Space" and other Ed Wood films. Serious, pretentious films just bores me, esp today when everything is SFX from computers. I'm not sure Wolf von Witting in his interview was *totally* tongue-in-cheek. He often privately said things like that. I don't fear AIs. Maybe I have read too much Asimov and his Three Laws. In the Good Doctor's stories everything fixes itself in the end. Look, if an AI gets cranky, just pull the plug. Our present struggle against computer viruses, trojans, hacker attacks etc is very good training against making sure an AI can't go berserk and turn us all into paperclips.

Garth Spencer: Read, but not much to comment. Except, that you usually have funny, interesting thoughts, often a bit tongue in cheek. That always gives me a smile.

--Ahrvid Engholm

Ps. Dear reader, if you are leaving "Best fanzine" blank in your Hugo nomination anyway, why not put EAPA there! Been campaigning about this for a couple of issues. (Worth trying at least. EAPA could use some

Once in a blue moon...and a banana rocket in a hurry! (Art: Lars LON Olsson)

**Merry X-Ray &
A Happy New Beer!**